

ØKONOMIPLAN OG BUDSJETTDOKUMENT FOR 2020-2023

I henhold til kommunelovens § 44 skal kommunen utarbeide et obligatorisk rullerende langtidsbudsjett – en økonomiplan. Fra og med budsjettåret 2020 trer den nye kommuneloven inn. Med denne kommer det også nye økonomibestemmelser.

Økonomiplanen skal vise hvordan kommunale planer skal følges opp, og økonomiplanen kan – og bør – inngå i kommunens handlingsplan etter plan- og bygningsloven. Formålet med økonomiplan er å angi hvilke utgiftsrammer de ulike kommunale resultatenehetene kan påregne å planlegge innenfor i planperioden. Økonomiplanen skal således være med på å sikre en forutsigbarhet i den kommunale planleggingen.

Det blir strengere krav til inndekking av merforbruk. Hvis kommunen for eksempel får et merforbruk i regnskapet for 2020 så medfører de nye reglene at frie midler på disposisjonsfond må brukes i 2020 for å dekke inn eller redusere merforbruket. Dagens regler gir anledning til å fremføre en inndekning til senere år (2021 eller senere).

NY KOMMUNELOV:

I juni ble den nye kommuneloven vedtatt. Den nye kommuneloven tredder i kraft med konstituering av det nye kommunestyret. Med denne kommer det også nye økonomibestemmelser. Den nye kommuneloven legger sterkere vekt på langsiktig økonomisk handlingsfrihet, der finansielle måltall er et av verktøyene.

Den nye kommuneloven inneholder blant annet:

- Krav om vedtakelse av økonomireglementet
- Krav om plikt til å fastsette finansielle måltall
- Økonomiplanen skal vise hvordan kommunale planer skal følges opp, og økonomiplanen kan inngå i kommunens handlingsplan etter plan- og bygningsloven.
- Samlet (konsolidert) konsernregnskap for kommunen som juridisk enhet.
- Lovfestet hovedregel om at kommunens drift bare skal finansieres av løpende inntekter
- Lovfestet at det ikke er adgang til å ta opp lån for å finansiere tilskudd til andre rettssubjekters investeringer – med visse unntak
- Merforbruk må dekkes inn umiddelbart så langt det finnes tilgjengelige midler
- Nye regler for beregning av minimumsavdrag på lån
- Vil kunne bety en plikt til å øke låneavdragene
- Fange opp kommuner med økonomisk ubalanse på et tidligere tidspunkt gjennom justering av ROBEK-ordningen
- Lovfeste en aktivitetsplikt for kommuner i ROBEK som skal bidra til at økonomien bringes tilbake i balanse.

Hva medfører dette?

Kommunen må utarbeide et nytt økonomireglement som er i tråd med de nye økonomibestemmelsene. Dette arbeidet starter etter at regnskapet er levert i februar 2020 og vil bli vedtatt av kommunestyret i løpet av første halvår 2020.

Finansielle måltall vil bli lagt fram i forbindelse med økonomiplanen og vedtatt i høst. Det blir strengere krav til inndekking av merforbruk. Hvis kommunen for eksempel får et merforbruk i regnskapet for 2020 så medfører de nye reglene at frie midler på disposisjonsfond må brukes i 2020 for å dekke inn eller redusere merforbruket. Dagens regler gir anledning til å fremføre en inndekning til senere år (2021 eller senere).

Budsjett og økonomiplan for 2020-2023 må utarbeides etter de nye reglene.

Finansielle måltall:

I følge den nye kommuneloven skal det være økt fokus på langsiktighet i økonomiplanleggingen. Nedenfor er et utdrag av føringene i den nye loven:

§ 14-1: Kommuner og fylkeskommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

§ 14-2: Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi

§ 14-4: Økonomiplan og budsjettet:

De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

§ 14-7: Årsberetningen

Skal redegjøre for om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid (i tillegg til forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen).

Det vil si at formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan- og budsjettprosessen.

Hvilke måltall som skal brukes må vurderes lokal for hver kommune. Dette må vurderes individuelt ut fra situasjonen kommunen er i, økonomiske utsikter og lokale prioriteringer.

Teknisk beregningsutvalg har anbefalt at en kommune bør ha et netto driftsresultat på 1,75 % prosent over tid, men riksrevisjonen gjennomførte i 2014-2015 en undersøkelse om kommunens låneopptak og gjeldsbelastning, hvor de vektla parameterne netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.

Riksrevisjonen påpekte i 2015 at kommuner var spesielt utsatt hvis netto driftsresultat var under 2 %, disposisjonsfond lavere enn 5 % og gjeldsgraden var over 75 %.

KØB (kommunaløkonomisk bærekraft) modellen har satt følgende måltall for kommunaløkonomisk bærekraft:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter bør være 2 % eller høyere
- Disposisjonsfondet bør over tid være 8 % av brutto driftsinntekter
- Netto lånegjeld bør ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen etter at drift- og finansutgifter er dekket. Netto driftsresultat er ikke et overskudd, men har til formål å skape handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne.

Disposisjonsfondet er kommunens frie oppsparte midler. En kommune trenger reserver for å møte større uforutsette hendelser. Med et disposisjonsfond har kommunen tid til å gjøre nødvendige endringer i driften og sikre en stabil tjenesteleveranse. Disposisjonsfondet kan også brukes til større planlagte tiltak.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeld (høy gjeldsgrad), fører dette til høye årlige utgifter til renter og avdrag i lang tid fremover. Det blir dermed mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidige investeringer. Handlingsrommet blir dermed mindre.

Kommuneloven stiller ikke nærmere krav til den enkelte kommunes måltall. Kommunen må selv vurdere hvilke måltall det er naturlig å legge til grunn. Dette må vurderes individuelt ut fra situasjonen kommunen er i, økonomiske utsikter og lokale prioriteringer. Det er en underliggende forutsetning at måltallene fastsettes slik at de gjenspeiler hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig utvikling som også gir en økonomisk handlefrihet for kommende generasjoner.

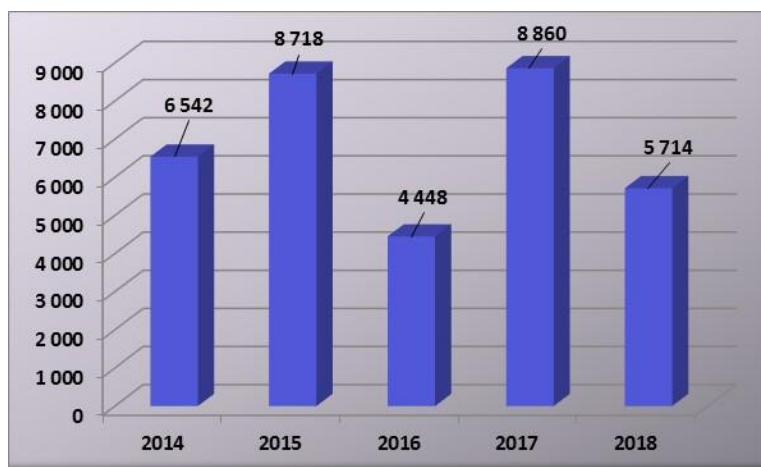
For eksempel vil det anbefalte nivået om et netto driftsresultat på 2 % over tid ikke være egnet som styringsmål for alle kommuner. For kommunene er det ikke et mål i seg selv å oppnå et høyest mulig driftsresultat eller lavest mulig gjeldsgrad. De finansielle måltallene skal fungere som rammer for budsjettarbeidet, men måltallene er ikke bindende for budsjettet. Nedenfor følger de tre måltallene netto driftsresultat, disposisjonsfondets relative størrelse, samt gjeld som prosent av brutto driftsinntekter, med relevante tall for Berlevåg fra 2018-regnskapet samt budsjett for 2019:

1. Netto driftsresultat skal være 2 % av brutto driftsinntekter:
Regnskap 2018: 3,1 % for kommunen og 1,3 % for kommunen inkl. Berlevåg Havn KF
Budsjett 2019: -0,4 % for kommunen
2. Disposisjonsfondet skal over tid være minimum 8 % av brutto driftsinntekter
Regnskap 2018: 10,8 %
Budsjett 2019: 8,1 %
3. Netto lånegjeld bør ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter:
Regnskap 2018: 100,2 % for kommunen
Budsjett 2019: 164,1 % for kommunen

De finansielle måltallene oppsummerer konsekvensene av den driftsprofil det har vært lagt opp til. Høy lånegjeld gjør at netto lånegjeld ligger langt over anbefalt nivå.

ØKONOMISK STATUS FOR BERLEVÅG KOMMUNE

Berlevåg kommunes regnskap for 2018 viste et udisponert regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 5 714 640,03. I overskuddet var kr 85 335,28 netto premieavvik som ble satt av på pensjonsfond. Kommunen fikk merinntekter på sum rammeoverføring og skatt. Som følge av høy skatteinntang i 2018 ble den løpende rammeoverføringen 2,8 mill. kr. lavere enn budsjettert, men totalt sett på skatt og rammeoverføring ble det en merinntekt på 939 000 sammenlignet med budsjetttet. Det skyldes fordelingen av restskjønnsmidlene Fylkesmannen i Finnmark gjorde i november. Berlevåg kommune fikk da utbetalt kr 900 000 i kompensasjon for ressurskrevende brukere over 67 år. I tillegg ble lønn- og pensjonsutgiftene og rente- og avdragsutgiftene lavere enn budsjettert. I budsjetttet for 2018 var det beregnet rente- og avdragsutgifter på lån som skulle tas opp våren 2018. Som følge av forsinkelser i bassengprosjektet ble lånet tatt opp først i slutten av oktober, og det ble derfor ikke betalt renter og avdrag på dette lånet i 2018.

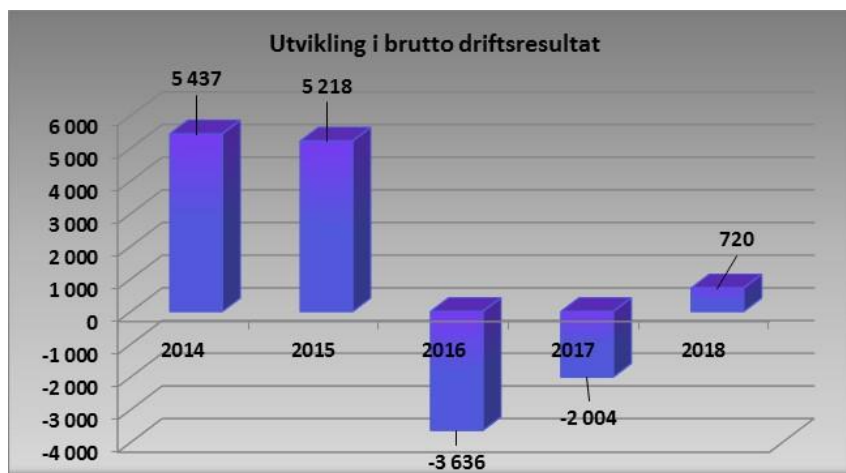
Kommunestyret har ingen under-/overskudd fra tidligere år som skal dekkes inn eller disponeres. Overskuddet for 2018 på kr 5 714 640,03 ble av kommunestyret i juni, sak 28/19, vedtatt å disponeres slik:

DISPONERING AV ÅRSOVERSKUDD 2018	
Avsetning til pensjonsfond	85 335,28
Barnehagen lønnsmidler	376 000,00
Barnehage - innkjøp tilpasset lekeutstyr	7 000,00
IPAD skole og barnehage	150 000,00
Pleie og omsorg - kjøp av tjenester fra Aleris	3 334 000,00
Pleie og omsorg - innkjøp utstyr til kjøkkenet	80 000,00
Berlevåg Menighet - arbeidstimer	12 000,00
Norsk folkehjelp avd BVG - materiellstøtte	40 000,00
Egenandel dagsturhytte - Grønneset inne i straumen	40 000,00
Avsetning til Disposisjonsfond	1 590 304,75
SUM FORDELT	5 714 640,03

Utvikling i brutto driftsresultat:

Brutto driftsresultat fremkommer som alle inntekter minus alle driftsutgifter (inkludert avskrivninger), men før finansutgifter/inntekter. Brutto driftsresultat gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer samt evne til å avsette midler til senere års bruk.

Figuren nedenfor viser at kommunens brutto driftsresultat for 2018 var, etter et par år med negativt resultat, blitt positivt igjen. Det vil si at kommunen klarte å dekke de løpende utgiftene med den løpende inntekten i 2018.

Ved utgangen av 2018 var brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter 0,5 %. I KOSTRA nøkkeltallene som blir lagt ut av SSB er tallene for Berlevåg Havn KF summert med. Nøkkeltallet blir da -1,0 %.

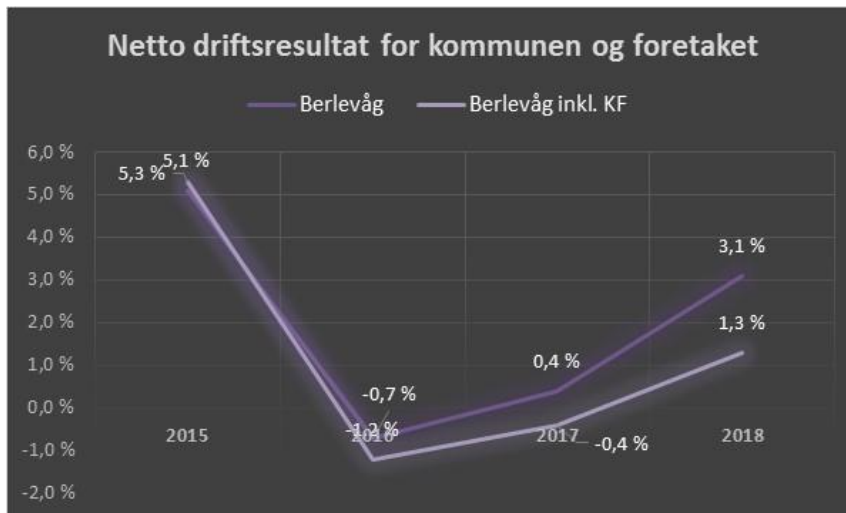
Brøtt dr.res i % av brutto dr.innt	2015	2016	2017	2018
Berlevåg	4,2 %	-2,9 %	-1,5 %	0,5 %
Berlevåg Havn KF	10,7 %	0,8 %	5,4 %	-4,8 %
Berlevåg inkl. KF	4,5 %	-2,6 %	-0,6 %	-1,0 %
Kostragruppe 6	0,9 %	1,9 %	1,0 %	2,0 %
Finnmark	3,5 %	4,4 %	2,3 %	3,9 %

Av tabellen fremgår det at resultatet for Berlevåg i 2018 er bedre enn de to forutgående år, men fremdeles svakere enn snittet for fylket og kostragruppe 6.

Netto driftsresultat:

Netto driftsresultat blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og er dermed et uttrykk for kommunens økonomiske handlefrihet. Teknisk beregningsutvalg anbefaler at netto driftsresultat over tid bør ligge på 1,75 % av brutto driftsinntekter for å ha en sunn kommuneøkonomi. Netto driftsresultat ble kr 4,3 mill. i 2018, tilsvarende 3,1 % av driftsinntektene. Dette er over det anbefalte minimumsnivå, og en bedring fra de to forutgående år.

I Kostra nøkkeltallene som legges ut av SSB er tallene fra regnskapet til Berlevåg Havn KF summert med kommunens. Nedenfor vises utviklingen av netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter for kommunen alene og kommunen inkludert foretaket.

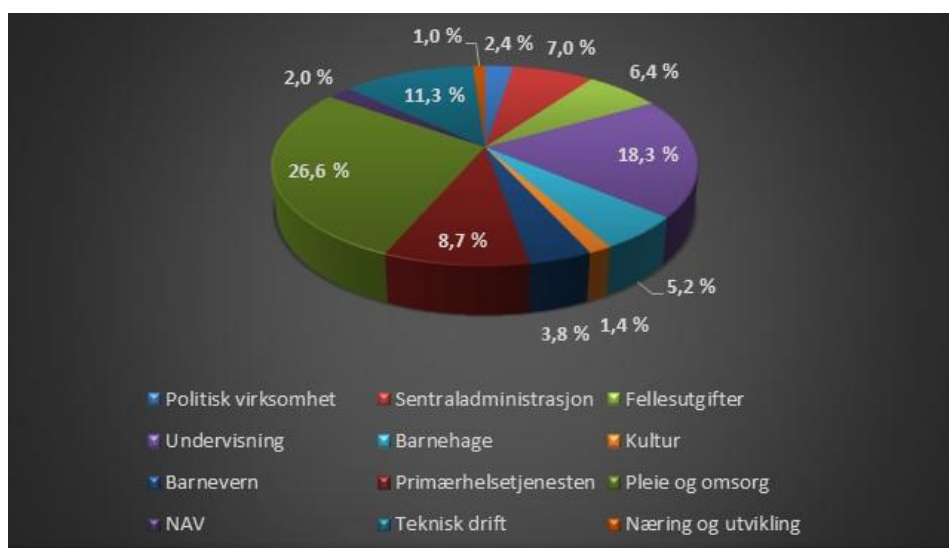

Tabellen nedenfor viser netto driftsresultat for kun kommunen, for foretaket og summen av kommunen og foretaket sammenlignet med Kostragruppe 6 og Finnmark:

Resultatgrad	2015	2016	2017	2018
Berlevåg	5,1 %	-0,7 %	0,4 %	3,1 %
Berlevåg Havn KF	9,5 %	-7,8 %	0,5 %	-12,2 %
Berlevåg inkl. KF	5,3 %	-1,2 %	-0,4 %	1,3 %
Kostragruppe 6	0,7 %	1,8 %	3,0 %	3,4 %
Finnmark	3,0 %	3,3 %	2,0 %	3,1 %

Av tabellen fremgår det at resultatet for Berlevåg i 2018 var vesentlig bedre enn de to forutgående år, men fremdeles svakere enn for snittet av fylket og kostragruppe 6. Ser man på resultatgraden for kommunen og foretaket samlet er resultatet betydelig lavere. Foretaket hadde et negativt netto driftsresultat på kr 2,3 mill. som trekker ned kommunens resultat.

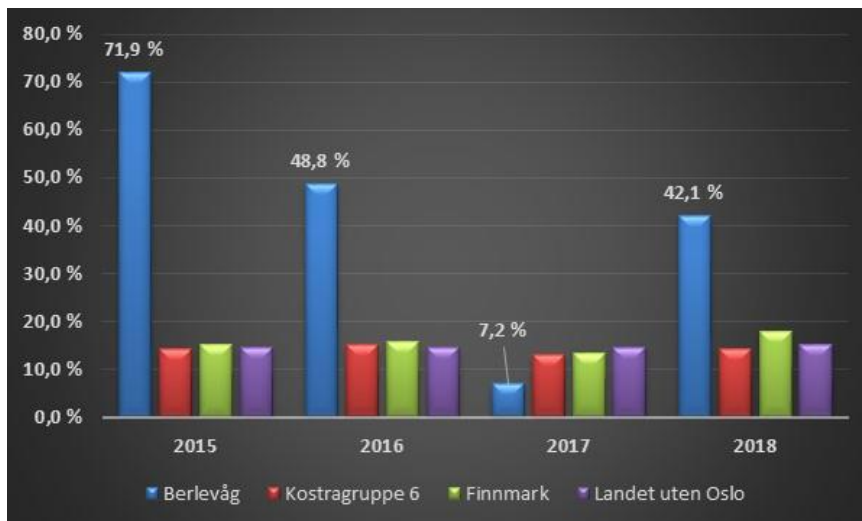
Netto driftsutgift er fordelt slik på resultatenehetene:

Alle resultatenehetene uten teknisk, sentraladministrasjon og politisk virksomhet hadde en økning i rammen fra 2017 til 2018. Størst økning var det i Pleie og omsorg og barnevern.

Utvikling i investeringsutgift:

Figuren nedenfor viser at det har vært en økning i brutto investeringsutgift i prosent av driftsinntektene fra 2017 til 2018. Økningen kommer av store investeringer både i kommunen og foretaket i 2018. Nøkkeltallet kan antyde noe om fremtidig belastning på driftsbudsjettet gjennom avdrag og renter, for den delen av investeringene som er lånefinansiert.

Sammenlignet med finnmarkskommunene, kostragruppe 6 og landsgjennomsnittet ligger Berlevåg høyt i brutto investeringsutgifter.

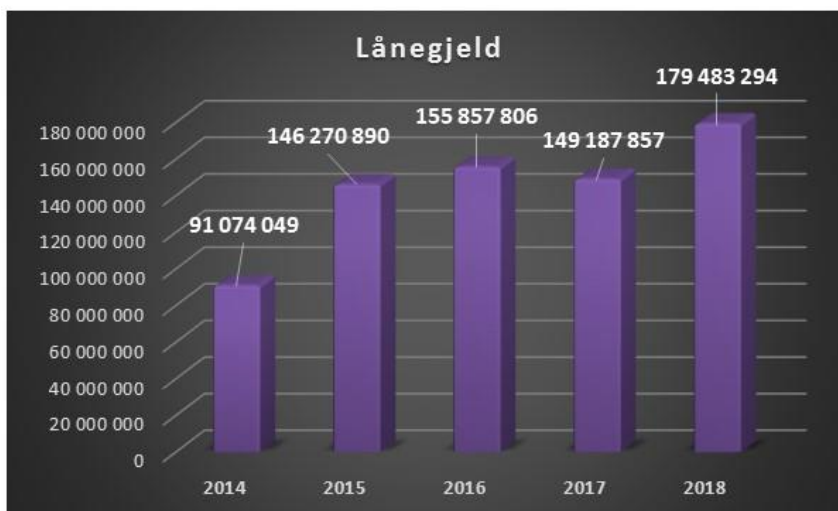
Kommunens lånegjeld:

Langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelsene) var ved utgangen av 2018 på kr 179,5 mill. Det er en økning på kr 30,3 mill. sammenlignet med 2017.

Av den langsiktige gjelden er kr 4,9 mill. lån fra Husbanken som kommunen har lånt ut videre som startlån. Ubrukte lånemidler ved utgangen av 2018 var totalt kr 24,9 mill. Av dette er kr 425 096 lånemidler som skal lånes ut som startlån.

I tillegg til lån i finansinstitusjoner har kommunen pensjonsforpliktelser til KLP og SPK på kr 198,5 mill. Det er en økning på kr 4,7 mill. sammenlignet med 2017.

Figuren nedenfor viser utviklingen i lånegjeld de siste fem årene:

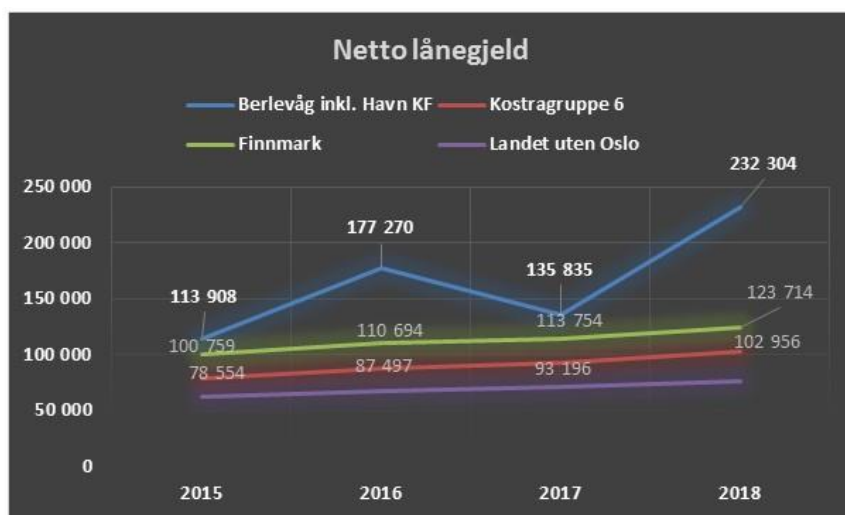

Berlevåg kommune er også ansvarlig for lånene i Berlevåg Havn KF. Ved utgangen av 2018 hadde foretaket en lånegjeld på kr 95,2 mill. Berlevåg kommune har også kausjonsansvar for det ene lånet, på kr 46 mill., som foretaket tok opp i 2018.

Figuren viser at sammenlignet med kostragruppe 6, finnmarkskommunene og landet uten Oslo har Berlevåg meget høy lånegjeld.

Som følge av dette er lånegjeld per innbygger veldig høy sammenlignet med både kostragruppe 6 og finnmarkskommunene.

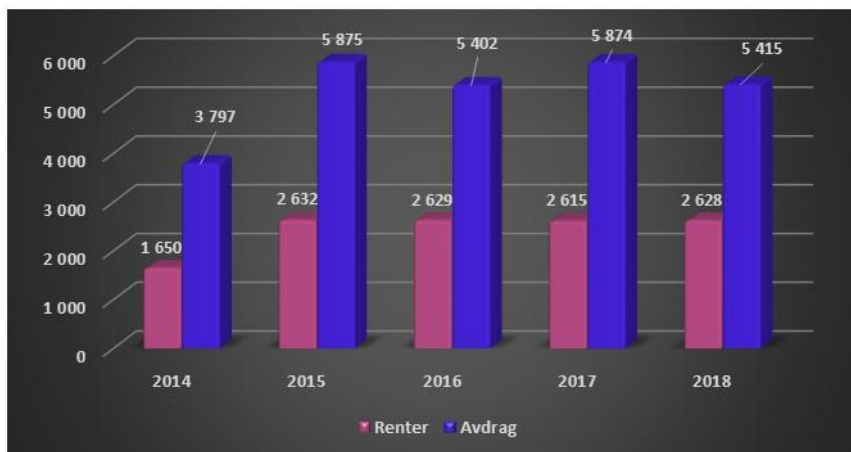
Foreløpig i 2019 er det tatt opp lån på 63 850 000 til å finansiere investeringsprosjekter. Dette medfører at lånegjeld per innbygger vil øke ytterligere.

Den høye gjelden fører til høye årlige utgifter til renter og avdrag i lang tid fremover. Det blir dermed mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidig investeringer.

Utvikling i renter og avdrag:

Det har vært en liten nedgang i avdragsbelastningen i 2018. Nedgangen skyldes dels at kommunen har betalt ekstraordinært ned på lån de to forutgående årene, samt at det vedtatte låneopptaket for 2018 ble, på grunn av forsinkelser i bassengprosjektet, tatt opp først i slutten av oktober. Det var i opprinnelig budsjett satt av midler til å dekke et avdrag pluss renter for låneopptaket på kr 35,8 mill. Avdragsbelastningen på dette lånet er derfor først i 2019.

Figuren nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene som er ført i driftsregnskapet de siste fem årene:

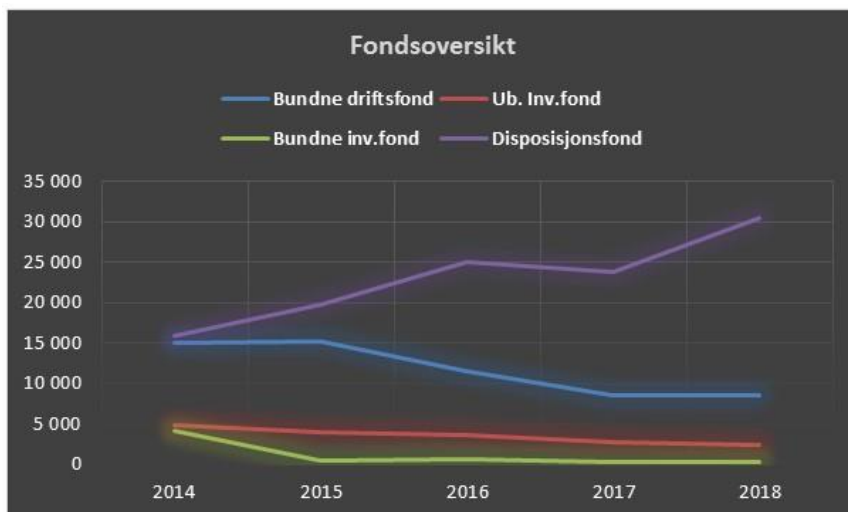

I 2018 ble det betalt ca. kr 8 mill. i renter og avdrag på lån i driftsregnskapet. I tillegg ble det betalt kr 670 000 i ordinære avdrag på startlånene, samt at det ble betalt ekstraordinært avdrag på et lån på kr 478 000 i investeringsregnskapet.

Kommunens andel med lån på fast rente ved utgangen av 2018 var 35,8 %, og resterende 64,2 % hadde flytende rente.

Fondsmidler

Kommunen har fire forskjellige typer fondsmidler. Figuren nedenfor viser utviklingen i de forskjellige fondene de siste fem årene:

Bundne driftsfond:

Bundne driftsfond består av eksterne midler som er øremerket bestemte formål. Det vil si at det er midler som ikke står til kommunestyrets disposisjon. Bundne driftsfond er redusert med kr 71 000 fra 2017 til 2018.

Kommunen fikk i slutten av 2018 tildelt kr 1,5 mill. fra fylkeskommunen til næringsfondet.

Ubundne investeringsfond:

Midlene på ubundne investeringsfond kan kun brukes i investeringsregnskapet. I 2018 ble det brukt kr 434 000 av fondet til å finansiere egenkapitaltilskuddet til KLP.

Bundne investeringsfond:

Bundne investeringsfond kan kun brukes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Fondet er redusert med kr 15 000 i 2018. Det ble brukt til å dekke avdraget på startlån.

Disposisjonsfond:

Disposisjonsfond er midler som kommunestyret disponerer, og som kan benyttes både i drifts- og investeringsregnskapet. Disposisjonsfond består av følgende fond:

Disposisjonsfond	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Disposisjonsfond	10 555 085	4 986 935	8 073 532
Fond Aktivt Uteliv	20 000	20 000	20 000
Fond AMU	38 476	38 476	52 676
Fond Eldreomsorg	91 998	91 998	121 998
Utviklingsfond	1 640 517	1 234 689	1 097 708
Kulturfond	220 000	20 000	90 000
Egenkapitalfond	212 121	738 045	1 097 577
Pensjonsfond	15 189 909	15 058 375	14 430 028
Lysløype Skihytta	76 477	76 477	76 477
Flyktningetjeneste	1 565 608	1 565 608	
Voksenopplæringsmidler	750 000		
SUM DISP.FOND	30 360 191	23 830 603	25 059 996

Kommunens disposisjonsfond blir høyt som følge av pensjonsfondet. Selve disposisjonsfondet var per 31.12.2018 på kr 10,5 mill. Det ble i 2018 brukt kr 2,2 mill. av disposisjonsfondet i drifts- og investeringsregnskapet, mens det ble avsatt kr 8,7 mill.

Kommunens disposisjonsfond var 18,8 % av brutto driftsinntekter ved utgangen av 2018. Det er en økning fra 2017.

Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	2015	2016	2017	2018
Berlevåg inkl. pensjonfond	15,8 %	18,2 %	17,3 %	18,8 %
Berlevåg ekskl. pensjonfond	6,1 %	8,4 %	6,4 %	10,8 %
Kostragruppe 6	6,7 %	8,8 %	10,0 %	11,3 %
Finnmark	4,3 %	5,2 %	6,1 %	6,8 %

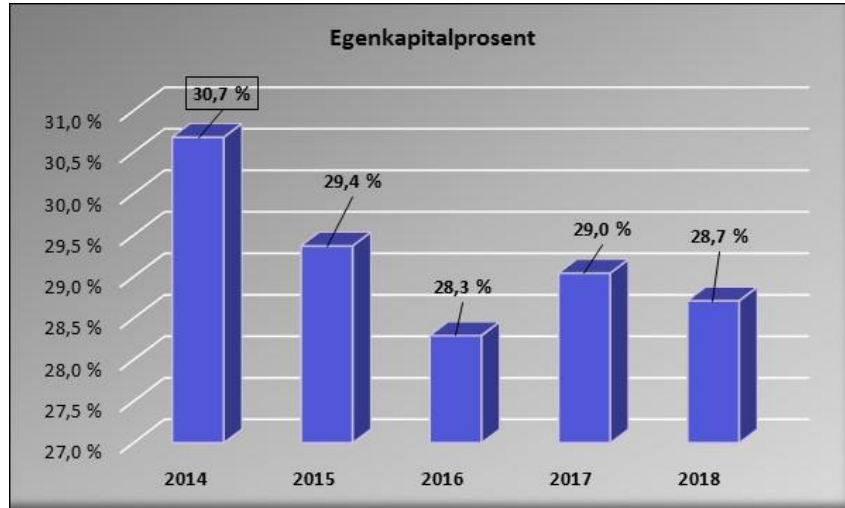
Sammenlignet med Kostra-gruppe 6 og finnmarkskommunene er tallet for Berlevåg høyt. Årsaken er pensjonsfondet som er et fond som skal brukes til å regulere premieavvik.

Det er ikke knyttet likviditet (penger) til dette fondet. Ved å trekke ut pensjonsfondet utgjør disposisjonsfondet 10,8 % av driftsinntektene. Berlevåg ligger da litt under kostragruppe 6, men over snittet i Finnmark.

Soliditet:

Egenkapitalprosent:

Soliditeten sier noe om kommunens evne til å tåle tap. Dette måles ofte med en egenkapitalprosent som gir informasjon om hvor stor andel som er finansiert med egenkapital. Det vil si at jo større egenkapitalprosenten er, jo bedre er soliditeten.

Etter at det var en jevn nedgang i egenkapitalprosenten i perioden 2014 til 2016, var det en liten økning i 2017, for deretter å gå litt ned igjen i 2018. Økning i lånegjelden er årsaken til reduksjonen i egenkapitalprosenten.

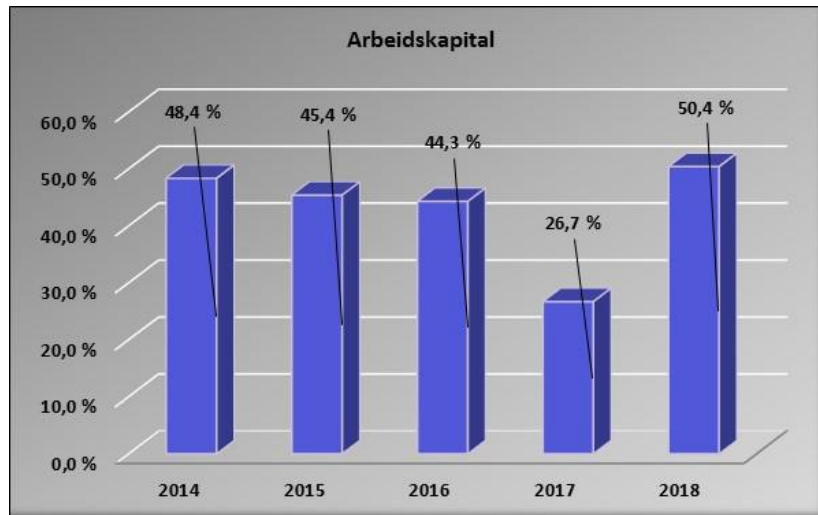
Likviditet:

Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av driftsinntekter:

Arbeidskapitalen er lik omløpsmidler (eksklusiv premieavvik) fratrukket kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer (aksjer, sertifikater og liknende) og kortsiktige fordringer, fratrukket leverandørgjeld og kassakredittlån. Premieavvik er regnskapsteknisk definert under kortsiktige fordringer/gjeld, men er egentlig bare en periodiseringspost. Premieavviket er derfor trukket fra for å få et bedre mål på likviditeten.

Arbeidskapitalen benyttes for å angi likviditet, og sier noe om kommunens evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Arbeidskapitalen bør være positiv, og normtall for tilfredsstillende arbeidskapital er at den bør utgjøre 10 – 15 % av driftsinntektene.

Det har vært en økning i arbeidskapitalen fra 2017 til 2018. Årsaken er at det ble tatt opp lån på slutten av året både i kommunen og Berlevåg Havn KF.

Arbeidskapitalen eksklusiv premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter var ved utgangen av året på 50,4 %. SSB henter da tall fra både kommunens, foretakets og IKS regnskap. Det er økning på 23,7 % fra 2017 til 2018. En av årsaken til økningen er at foretakets regnskapstall ikke var levert innen fristen til SSB i 2017, og dermed ikke er med i beregning av nøkkeltallet i 2017. En annen årsak er låneopptakene som ble gjort i slutten av 2018 både i kommunen og foretaket.

Arbeidskapital	2015	2016	2017	2018
Berlevåg inkl KF	45,4 %	44,3 %	26,7 %	50,4 %
Kostragruppe 6	27,3 %	29,6 %	27,4 %	29,0 %
Finnmark	16,4 %	19,4 %	19,1 %	19,9 %
Landet uten Oslo	19,0 %	20,9 %	21,7 %	21,0 %

Sammenlignet med både kostragruppe 6, finnmarkskommune og landsgjennomsnittet ligger Berlevåg høyt.

ØKONOMIPLANPERIODEN 2020-2023

Ved utarbeidelse av økonomiplan er styringssignaler i Statsbudsjettet lagt til grunn. Styringssignaler som vurderes og legges til grunn gjelder lønns- og prisvekst, forventet utvikling i skatteinntekter og rammetilskudd.

Kommuner finansieres i hovedsak av skatteinntekter, rammeoverføringer og gebyrinntekter (brukerbetaling). Skatteinntektene og rammetilskudd fra staten omtales som frie midler, ettersom kommunene selv kan disponere disse midlene fritt så lenge lovpålagte oppgaver gjennomføres på en forsvarlig måte.

Kommunens rammebetingelser:

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på ca. 1,3 mrd.kr., dette tilsvarer en realvekst på 0,3 %. I kommuneproposisjonen 2020 som kom i mai 2019, ble det lagt opp til en vekst i de frie inntektene for kommunene på mellom 1,0 og 2,0 mrd. kr. Veksten som det legges opp til i statsbudsjettet for 2020 er dermed i nedre intervall av dette.

Den foreslåtte veksten i frie inntekter i 2020 på ca. 1,3 mrd. kr er regnet fra anslått inntektsnivå for 2019 i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2019 blir inntektsveksten fra 2019 til 2020 lavere, siden nivået som veksten regnes fra er betydelig oppjustert sammenlignet med nivået i RNB 2019.

Realveksten regnet fra RNB 2019 er 0,3 % mens realvekst fra anslag på regnskap 2019 er - 0,9 %.

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren.

I kommuneproposisjonen 2020 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre minst 40 % av de samlede inntektene. For å nå dette målet foreslås den kommunale skattøren for 2020 redusert med 0,45 prosentpoeng til 11,1 %.

Aktuelle saker med betydning for kommunen:

Finansiering av lærernormen (tidlig innsats):

Høsten 2018 og i 2019 var kompensasjonen til kommuner for innføringen av lærernormen øremerket. I 2020 legger regjeringen opp til at midler til tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsett på 1.-10. trinn innlemmes i rammetilskuddet til kommunene.

I følge tilskuddsbrev fra Utdanningsdirektoratet vil Berlevåg kommune motta kr 226 365 i øremerket tilskudd i 2019.

I oversikten over korreksjoner gjort i rammeoverføringen, så er rammen til kommunen justert med kr 145 000 for tidlig innsats i skolen. Det er en nedgang på kr 81 365 fra 2020. Fra 2021 blir midlene fordelt etter delkostnadsnøkkel for grunnskole.

Overføring av skatteoppkrevingen:

I budsjettforslaget fra Finansdepartementet foreslås det å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten med virkning fra 1. juni 2020. Forslaget begrunnes med at formålet er å styrke arbeidsgiverkontrollen og skjerpe kampen mot arbeidslivskriminalitet og

svart økonomi. Selve skatteoppkrevningen vil bli utført på 40 steder der det allerede er skattekontor. Som følge av dette blir rammeoverføringen til Berlevåg redusert med kr 142 000 i 2020.

Toppfinansieringsordning for ressurskrevende tjenester:

Det har vært en svært sterk vekst i ordningen for ressurskrevende tjenester siden den ble innført i 2004. På grunn av den sterke veksten i ordningen de siste årene, foreslås en innstramning ved å øke innslagspunktet med kr 50 000 utover lønnsveksten.

Det nye innslagspunktet blir da kr 1 361 000. Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 %.

Frivillighetssentraler:

De øremerkede midlene til frivillighetssentraler ble overført fra Kulturdepartementets budsjett til rammetilskuddet i 2017. Det ble varslet at midlene skulle gis særskilt fordeling i fire år. Bevilgningen økte i forbindelse med innlemmingen i 2017, og den ble ytterligere økt i 2018 og 2019. I 2020 er midler til frivilligsentral lagt inn i rammen med kr 427 000. Fra 2021 er det lagt inn i rammeoverføringen.

Utenfor overgangsordningen	2019	2020	2021	2022	2023
Uttrekk differensiert arbeidsgiveravgift					
Innlemming øremerket tilskudd økt lærertetthet/tidlig innsats		149	149	149	149
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	111	117	117	117	117
Kompensasjon endring reglverk eiendomsskatt prod.utstyr		110	165	220	275
Korreksjon barnevern - uttrekk Oslo					
Frivilligsentraler		427			

Øremerkede tilskudd:

I 2020 innlemmes totalt 14 øremerkede tilskudd i rammetilskuddet til kommunene. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2020 forestått å avvikle en rekke øremerkede tilskudd og innlemme disse i rammetilskuddet til kommunene. For Berlevåg kommune blir følgende tilskudd innlemmet/avviklet i rammeoverføringene:

- Innlemming av tilskudd til rekruttering av psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, kr 47 000 er lagt inn i rammetilskuddet. Kommunen fikk øremerket tilskudd til dette i 2017 på kr 50 000.
- Innlemming av tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens med kr 81 000. I 2019 har kommunen mottatt kr 772 700 i øremerket tilskudd til dette formålet.
- Innlemming av tilskudd til habilitering og rehabilitering med kr 19 000. Kommunen mottok i 2017 kr 100 000 i øremerket tilskudd til dette formålet.
- Justering for statlige/private skoler, økning i elevtall. Der har kommunen fått et trekk i rammen med kr 38 000
- Justering for etablering og tilpasning av bolig blir innlemmet med kr 110 000. I 2019 har kommunen mottatt til sammen kr 150 000 til etablering og tilpasning fra Husbanken. Disse midlene forsvinner fra 2020, og kommunen må derfor sette av egne midler til dette formålet.
- Justering for økt foreldrebetaling i barnehage fra 1.8.2019 med helårseffekt i 2020. Her har kommunen fått et trekk i rammen med kr 18 000.

Skjønnsmidler 2020:

Skjønnsrammen til Fylkesmannen i Troms og Finnmark ble samlet redusert i 2020 med kr. 7,5 mill.

Innenfor basisrammen i 2020 skal fylkesmannsembetene i sin fordeling av skjønnsstilskuddet prioritere kommuner som slår seg sammen og som på grunn av sammenslåingen får utilsiktede virkninger i inntektssystemet.

2020 blir første året hvor alle skjønnsmidlene til kommunene i Troms og Finnmark fordeles i en felles prosess. Fylkesmannen har valgt å legge stor vekt på historikk for ikke å få så brå endringer fra år til år. Det er også lagt vekt på samferdselsutfordringer og tapte inntekter som følge av befolkningsnedgang. Utfordringer som følge av særlig ressurskrevende tjenester er ikke en del av basisskjønnsvurderingene, men vil vurderes i tilbakeholdt skjønn.

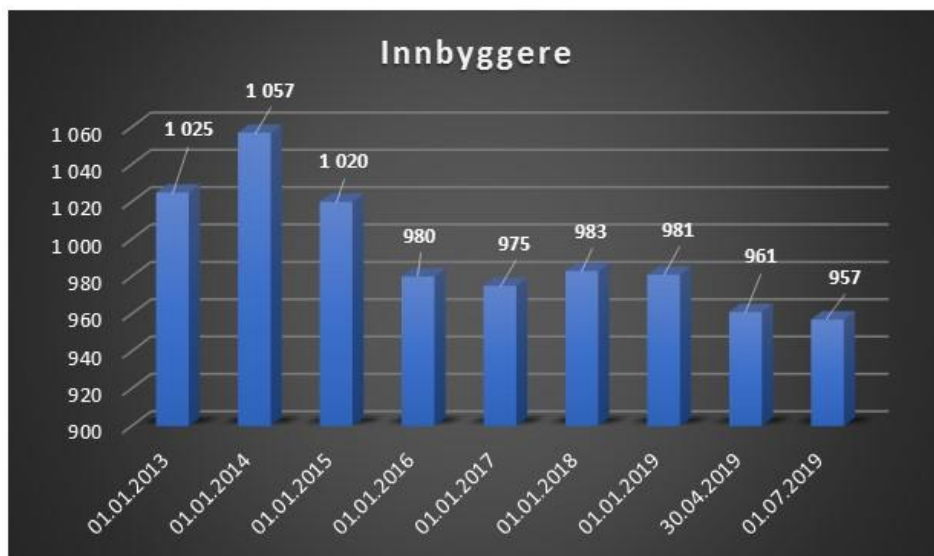
Berlevåg kommune vil i 2020 motta kr 1 060 000 i ordinært skjønn. Det er en reduksjon på kr 520 000 fra 2019.

Utvikling i folketallet:

I forslaget til statsbudsjettet kommer Berlevåg kommune dårlig ut med en reell nedgang i rammeoverføringen på 1,8 %. Hovedårsaken er nedgangen i folketallet.

Folketallet er den viktigste faktoren i beregningen av rammeoverføringer. Nedgang i folketall fører til kutt i rammeoverføringer som igjen fører til at det er vanskeligere for kommunen å ha samme nivå på tjenestetilbudet.

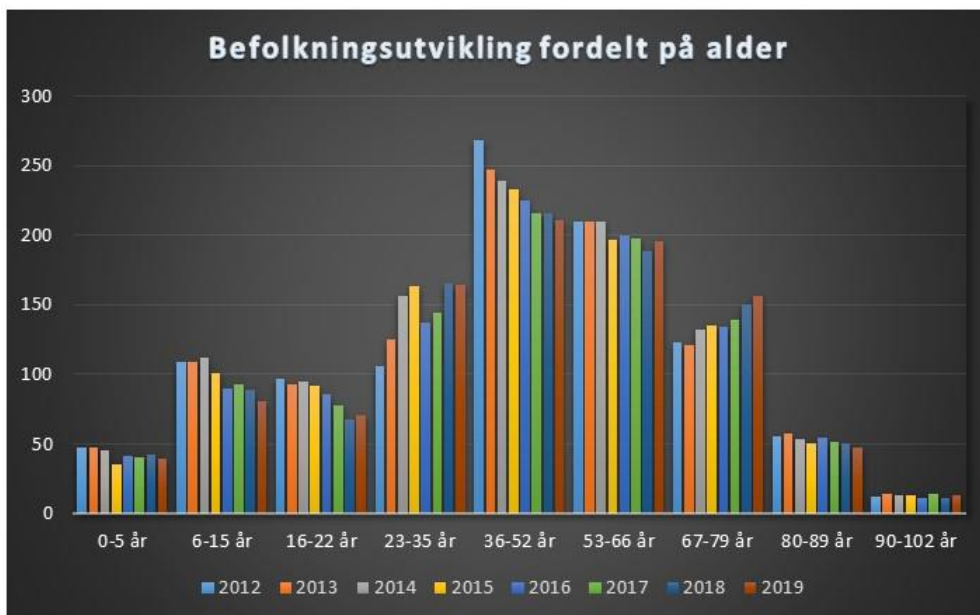
Berlevåg kommune har de siste årene hatt nedgang i folketallet:

Pr 1. juli 2019 var innbyggertallet 957 innbyggere.

Demografien viser at det blir stadig færre barn/unge. I perioden 2015 til 2019 har det vært en nedgang i aldersgruppen 0-15 år med 15 innbyggere, mens det i aldersgruppen 16-22 år har vært en nedgang på 21 innbyggere.

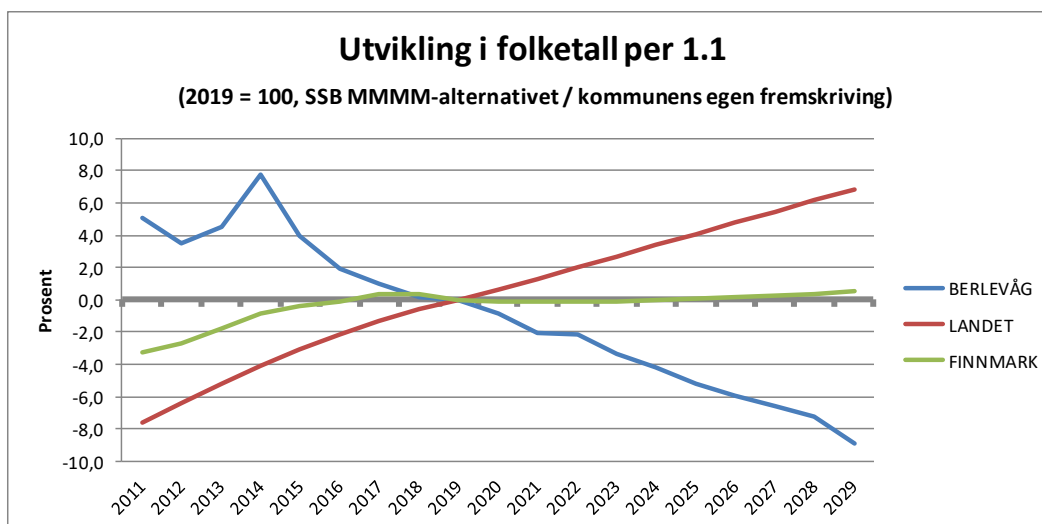
Figuren nedenfor viser utviklingen i folketallet fordelt på de ulike aldersgruppene:

Utviklingen i innbyggertallet påvirker inntektssiden (skatt og rammetilskudd), samt utgiftssiden gjennom hvilke tjenestetilbud kommunen bør prioritere i framtiden.

KS har utarbeidet en regnearkmodell for demografianslag for den enkelte kommune¹. I modellen får kommunen et beregnet anslag for hva befolkningsframskrivninger vil kunne komme til å bety for kommunens brutto utgiftsbehov til sentrale velferdstjenester som grunnskole, barnehage og pleie og omsorgstjenester.

Modellen er primært laget for å vise forventede utviklingstrekk for brutto utgiftsbehov framover. Ser man på tabellen som ble lagt ut i april i år, er prognosen for folketallsutviklingen slik:

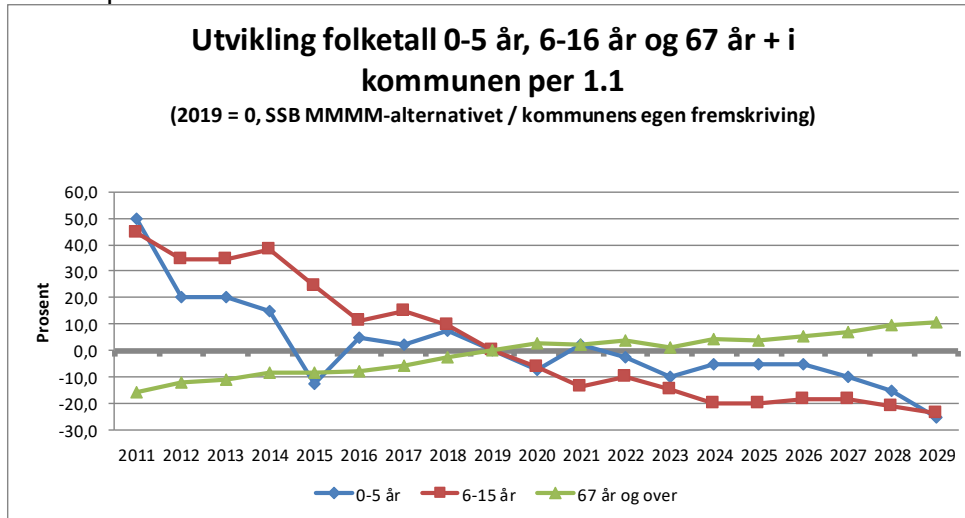

I følge en middels framskriving, der innbyggertallet var basert på folketallet per 1.1.2019 som var 981 innbyggere, ville Berlevåg hatt 973 innbyggere per 1.1.2020 og 894 innbyggere i 2029. Per 1. juli 2019 var folketallet 957 innbyggere. I følge framskrivingstabellen til SSB

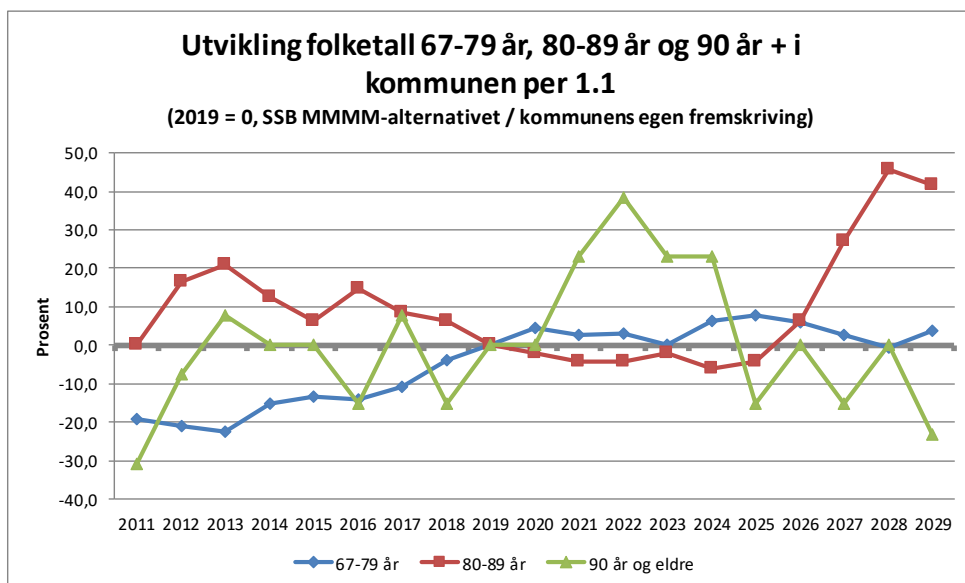
¹ Modellen er basert på Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi metodikk og forutsetninger, der landsanslaget er dekomponert ned på den enkelte kommune.

er det ikke så lavt innbyggertall før i 2023. Det vil si at folketallet går raskere ned enn SSBs framskrivningstabell viser.

Fordelt på alder ser det slik ut:

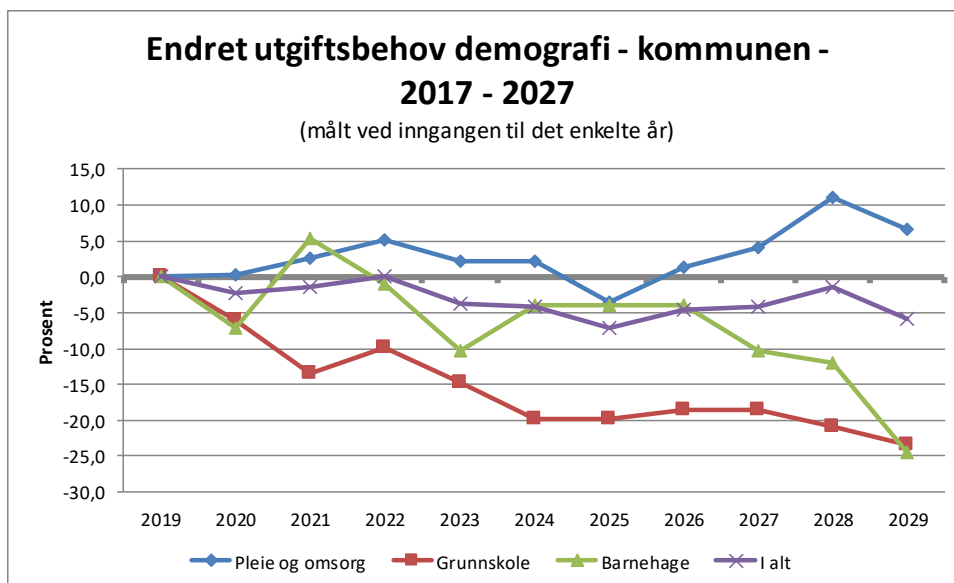
Framskrivningstabellen viser samme trend som i perioden 2015 – 2019 med mest nedgang i aldersgruppen 0-16 år.

Figuren viser at det er kun i aldersgruppen 80-89 år kommunen vil ha vekst.

Skal man følge framskrivningstabellen bør man redusere utgiftsnivået til barn og unge og bruke mer midler på pleie og omsorg.

Dette kommer også fram i neste tabell som viser endret utgiftsbehov etter endring i demografien.

Skatt og rammetilskudd i planperioden:

Utvikling i de frie inntektene:

tall i 1000	Regnskap					Budsjett
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatt	20 462	20 445	22 785	25 243	26 464	23 878
Rammetilskudd	63 234	62 624	62 225	63 564	63 175	64 843
Sum frie inntekter	83 696	83 069	85 010	88 807	89 639	88 721

Figuren viser at det har vært en liten økning i rammeoverføringer. Økningen fra 2017 til 2018 skyldes i hovedsak at kommunene fikk beholde merinntekten på skatteinngangen det året. Denne ekstra skatteinngangen ble ikke videreført.

Selv om det har vært en liten økning i skatt- og rammeoverføring, har det på grunn av økningene i lønns- og prisnivå, demografi og pensjonskostnader, totalt sett vært en reell nedgang i overføringer.

Kommunen bruker prognosemodellen som er utarbeidet av KS til å beregne rammeoverføringene i planperioden. Prognosemodellen er oppdatert etter at statsbudsjettet ble lagt fram 7. oktober.

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

BERLEVÅG	Inngang!A1	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BERLEVÅG	5440						
(år 2020-prisnivå i perioden 2021-2023)		PROGNOSE					
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		23 441	24 240	24 005	23 968	23 957	23 947
Utgiftsutjevningen		14 012	13 166	14 755	14 745	14 742	14 739
Overgangsordning - INGAR		719	961	-15	-43	-38	-33
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)		103	111	804	432	487	542
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		7 936	8 092	8 326	8 258	8 258	8 258
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		12 005	12 341	12 724	12 724	12 724	12 724
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		-	-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd		-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		1 800	1 580	1 060	1 060	1 060	1 060
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing		-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendoms skatt produksjonsutstyr		125	54	-	-	-	-
Budsjettvedtak Stortinget - saldering budsjett 2019		-	-38	-	-	-	-
RNB 2019 - endringer i rammetilskudd		-	16	-	-	-	-
Stortinget saldering budsjett 2018		3	-	-	-	-	-
RNB 2018 og Nysaldering 2018		19	-	-	-	-	-
Sum rammetilsk uten inntektsutj		60 163	60 524	61 659	61 143	61 190	61 237
Netto inntektsutjevning		2 112	3 212	3 624	3 624	3 624	3 624
Sum rammetilskudd		62 275	63 736	65 283	64 767	64 814	64 861
Rammetilskudd - endring i %			2,3	2,4	-0,8	0,1	0,1
Skatt på formue og inntekt		26 464	26 139	25 902	25 902	25 902	25 902
Skatteinntekter - endring i %			-1,23	-0,91	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendoms skatt)		-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)		88 739	89 900	91 200	90 700	90 700	90 800

Regionalpolitiske tilskudd prisjusteres, med unntak av Regionsentertilskuddet.

En mindre del av innbyggertilskuddet er gitt en særskilt fordeling. For Berlevåg gjelder dette bl.a. fordeling til helsestasjon og skolehelsetjeneste, kompensasjon for endringer i regelverket for eiendomsskatt, innlemming av tilskudd til økt lærertetthet og frivilligsentral. Innbyggertilskuddet blir, etter at disse er trukket fra, fordelt som et likt beløp per innbygger til alle kommunene. Det er innbyggertallet per 1. juli 2019 som er lagt til grunn. Innbyggertilskudd per innbygger for 2020 er kr 25 083.

Deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene på grunn av utgiftsutjevningen, korreksjonsordninger for elever i statlige og private skoler, inntektsgarantiordningen (INGAR). Videre korrigeres innbyggertilskuddet for inntektsutjevningen.

Forskjellene mellom landets kommuner er til dels store når det gjelder kostnadsstruktur, demografiske sammensetninger m.m. Både etterspørselen etter kommunale tjenester og kostnadene ved tjenesteytingen vil derfor variere mellom kommunene. Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp slike variasjoner. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne.

Inntektsgarantertilskudd (INGAR) er en overgangsordning som skal gi en mer helhetlig skjerming mot plutselig svikt i rammetilskuddet. Det vil si at det sikrer at alle kommuner har en vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste, som er mer enn 400 kroner per innbygger under beregnet vekst på landsbasis. Det gjøres ingen endringer i denne ordningen i 2020.

Nord-Norges-tilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel. Tilskuddet beregnes på grunnlag av en sats per innbygger. Til grunn for beregningen ligger befolkningstall per 1. januar året før budsjettåret, dvs. at for 2020 er folketallet per 1. januar 2019 benyttet. Sats

per innbygger for finnmarkskommunene er for 2020 kr 8 487 per innbygger. Det er en økning på kr 255 per innbygger sammenlignet med 2019.

Småkommunetilskuddet blir gitt til kommuner med færre enn 3 200 innbyggere. I tillegg må kommunen ha hatt en gjennomsnittlig skatteinntekt de tre siste årene som er lavere enn landsgjennomsnittet. Satsen for småkommunetillegget er prisjustert.

Eiendomsskatt:

Fra 2020 reduseres maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig fra 7 ‰ til 5 ‰. Regjeringen tar sikte på å redusere maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig fra 5 ‰ til 4 ‰ fra 2021.

Skattegrunnlaget for boligeiendom verdsettes ved bruk av formuesgrunnlag, mens skattegrunnlaget for fritidseiendom fastsettes gjennom lokal taksering.

I budsjettet for 2019 ble satsen for eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer økt fra 2 ‰ til 3 ‰. Det ble gjort for å dempe noe av nedgangen som kommer når reduksjonsfaktoren på 30 ‰ blir innført på både boliger og fritidsboliger fra 2020.

I tillegg til økningen fra 2 ‰ til 3 ‰ på boligeiendommer, ble formuesverdien på boliger for 2019 i Berlevåg økt betraktelig. Denne oversikten var ikke tilgjengelig når budsjettet ble vedtatt i høst. Formuesverdien fastsettes årlig og baseres på statistikk på omsatte boliger fra SSB. Datagrunnlaget for beregningen er alle boliger omsatt på finn.no i en bestemt tidsperiode i ulike avgrensede regioner, og det tas utgangspunktet i boligtype, areal beliggenhet og alder. Formuesverdien vil således endres fra år til år avhengig av endringen i det generelle prisnivået på boliger.

På grunn av dette er det vanskelig å forutse hva grunnlaget for beregning av boligverdien blir i 2020. Det er i budsjettforslaget forutsatt at formuesgrunnlaget er uendret.

Stortinget vedtok at verk og bruk fra 2019 skulle defineres og takseres som næringsseiendommer. Som følge av dette ble de som tidligere ble definert som verk og bruk taksert som næringsseiendommer i januar 2019. Unntaket fra dette er vannkraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og petroleumsanlegg. Da budsjettet ble vedtatt i desember var det ikke klart hvilke konsekvenser omtakseringen ville ha for inntektene. I og med at størstedelen av inntekten fra verk og bruk kommer fra vind- og vannkraft, så var det kun inntekter telenett som ble redusert. De andre bedriftene ble taksert som næring.

tall i 1000	Regnskap		Budsjett			
	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Konto*						
187401 - Eiendomsskatt Verk og bruk	-5 252	-5 320	-5 252	-6 252	-6 252	-6 252
187402 - Eiendomsskatt Næring	-880	-300	-880	-880	-880	-880
187403 - Eiendomsskatt Landbruk	-3		-3	-3	-3	-3
187501 - Eiendomsskatt boliger	-1 220	-511	-1 098	-1 098	-1 098	-1 098
187502 - Eiendomsskatt Fritid	-284	-189	-198	-198	-198	-198
SUM EIENDOMSSKATT	-7 639	-6 320	-7 431	-8 431	-8 431	-8 431

Reduksjonsfaktoren på boliger utgjør en nedgang i eiendomsskatt, forutsatt samme beregningsgrunnlag på ca. kr. 122 000, mens for fritidsboliger blir det en nedgang i eiendomsskatt på ca. kr 85 000, totalt en reduksjon i inntektene på ca. kr 207 000.

Dersom man øker eiendomsskatten fra 3 promille til 4 promille vil det gi en økning i inntekten på ca. kr. 225 000. I budsjettforslaget er eiendomsskatten holdt uendret på 3 promille fra

2019. Fra 2021 er eiendomsskatten økt med kr 1 mill. som følge av de nye møllene. Denne inntekten kan bli høyere og vil justeres når kommunen har fått beregningsgrunnlaget.

LØNNS- OG PRISVEKST OG ENDRINGER I PENSJONSUTGIFTER:

Lønns- og prisveksten fra 2019 til 2020 anslås til 3,1 %. Lønnsvekstgrunnlaget er på 3,6 %, og fra 2019 til 2020 har regjeringen lagt til grunn en forventet prisvekst på 1,9 %.

Det er kun innarbeidet prisvekst for 2020 på de største avtalene kommunen har. Utover det er det ikke gitt kompensasjon for utgiftsvekst for enhetene per år i planperioden, altså en reell innstramning.

Premieprognose 2020:

Fra 01.01.2020 blir det innført nye regler for offentlig tjenesteproduksjon, som et ledd i tilpassing til pensjonsreformen. Det medfører at alle aktive medlemmer født etter 1962 vil få opptjening etter nytt vedtatt regelverk for alderspensjon og AFP.

De samlede kostnader som følge av endringer vil ikke øke over tid, men en omlegging vil trolig medføre en økning pensjonspremien en periode fra 2020, som følge av regelverket.

Endringer i regelverket har flere konsekvenser både for aktive medlemmer (født etter 1962) og for arbeidsgiver, som i hovedsak finansierer pensjonsgodet.

Endringene vil for de fleste kommuner føre til lavere krav til premiereserve (pensjonsfond). I følge KLP vil dette medføre frigjorte midler som trolig vil bli tilført kommunens premiefond, i større eller mindre grad. Tilførsel til premiefond vil kunne skje først i 2021 og vil med andre ord ikke få likviditetskonsekvenser for 2020.

Når det gjelder netto pensjonskostnad² vil endring i regelverk for alderspensjon og AFP ha som konsekvens, lavere regnskapsmessig netto pensjonskostnad for de fleste kommuner i 2020. Dette vil for mange kommuner også medføre lavere samla pensjonskostnad i 2020 på tross av økte amortiseringskostnader (målt mot 2019).

I tillegg til pensjonspremie betaler kommunene en reguleringspremie. Reguleringspremien skal dekke økte pensjonsforpliktelser som følge av lønnsvekst og økning i folketrygdens grunnbeløp. Reguleringspremien er forventet å bli svakt høyere i 2020 enn i 2019. Prognosen fra KLP er basert på en forventet lønnsvekst på 3,5 %.

² Det som blir bokført i driftsregnskapet

ANDRE INNTEKTER:

Aksjeutbytte:

Aksjeutbyttet fra Varanger Kraft ligger inne i budsjettforslaget med 2,1 mill. kr. per år i planperioden.

Husleie:

Berlevåg kommune har hatt økte utgifter i forbindelse med vedlikehold, strøm og kommunale avgifter på de kommunale utleieboligene og omsorgsboligene. Vi har derfor hatt en gjennomgang av husleiesatsene hvor vi har lagt inn forslag til økning iht. dagens prisnivå på utleieboliger.

Eksisterende leiekontrakter vil ikke bli berørt av de nye satsene, men de som ikke har årlig indeksregulering i dag (rom og leiligheter på helsesenteret) vil fra 01.01.2020 indeksreguleres årlig. Husleien reguleres hvert år pr 01.03 jf. SSBs konsumprisindeks med tilbakevirkende kraft fra 01.01. Dette er praksis på husleiesatsene som i dag reguleres årlig hos oss.

Alle nye husleieforhold fra dags dato skal tegnes med ny pris iht. de nye husleiesatsene.

Gebyrer for tjenester etter plan- og bygningsloven

Berlevåg kommune kjøper byggesaksbehandling, tilsyn og behandling av delings- og dispensasjonssaker hos Tana kommune. For tjenesten betalte Berlevåg kommune kr 200 000 i 2019. Gebyrene for byggesaker kan beregnes til selvkost, men da kommunen har relativt få saker i løpet av året ville det blitt relativt høye gebyrsatser for innbyggerne. Kommunen dekker derfor deler av kostnadene med saksbehandlingen for å stimulere til økt byggeaktivitet. Det er lagt inn forslag på en økning på gebyrene for arbeider etter plan- og bygningsloven fra 2019 til 2020 på 2%.

Gebyrer for tjenester etter matrikkelloven

Berlevåg kommune kjøper oppmåling og matrikkelføring av delings saker hos et konsultentselskap. Ved bestilling av oppdrag prøver vi å samle flere saker for å få reisekostnadene ned. Tidligere ble reisekostnadene fordelt på hver enkelt sak, men da vil innbyggerne betale ulikt for samme tjenesten avhengig av hvor mange saker kommunen har på tidspunktet oppmålingsingeniøren kommer. Reisekostnadene er derfor inkludert i gebyrsatsene. Gebyrene for oppmåling og matrikkelføring kan beregnes til selvkost, men da blir gebyrsatsene relativt høye for innbyggerne. Kommunen dekker derfor deler av kostnadene for å stimulere til økt byggeaktivitet. Det er lagt inn forslag på en økning på gebyrene for arbeider etter matrikkelloven fra 2019 til 2020 på 2%.

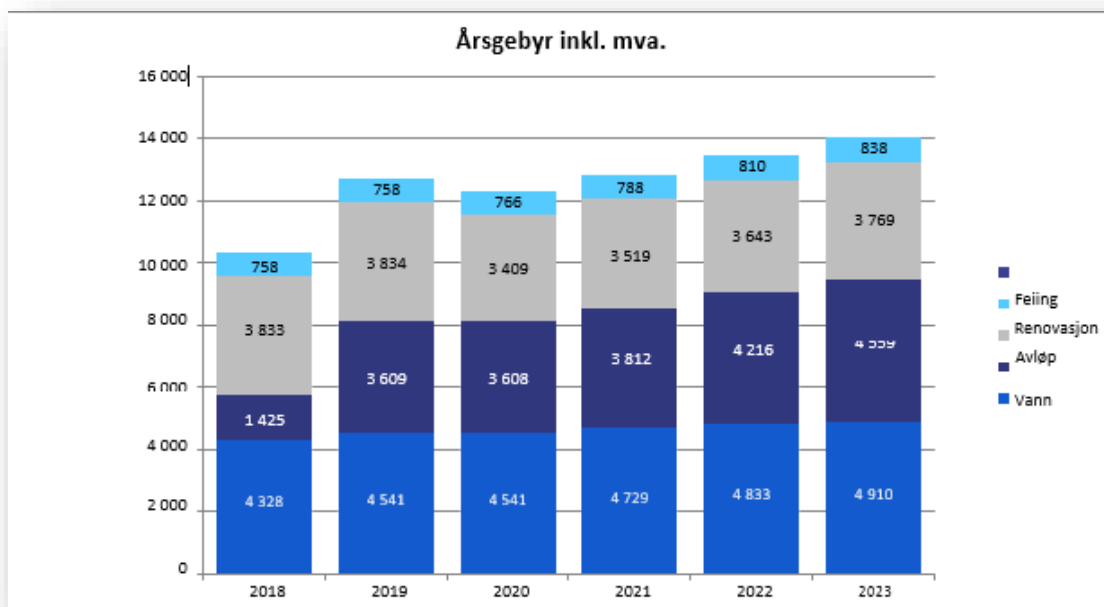
Gebyrutvikling vann, avløp, renovasjon og feiing:

Det er lagt inn planlagte investeringer for vann og avløp for 2020 og 2021. I 2020 er det budsjettet med reovering og flytting av vannverket i Berlevåg, asfaltering av gatene Parkplassen, Granbakken og Stensbakken som ble berørt av vann- og avløpsprosjektene i 2018 og 2019, en del små utbedringer av avløp i Berlevåg, et teknisk bygg hvor vann- og avløp er beregnet til å ta en del av kostnadene, samt sanering av vann- og avløp i Fiskeværsveien i Kongsfjord.

Fra 2019 til 2020 foreslås en samlet gebyrreduksjon på rundt -3 %, hvor feiing øker mest med 1 %. Renovasjon reduseres mest med 11 %. I perioden 2018 til 2023 øker samlet gebyr med kr 3 732, fra kr 10 344 i 2018 til kr 14 076 i 2023. Dette tilsvarer en

gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 6 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Omregningsfaktoren fra BRA til m³ er høy i forhold til Norsk Vanns anbefalinger. Vi anbefaler derfor å redusere denne gradvis fremover. Den ble i 2019 redusert fra 2,5 til 2,3. I 2020 legges det til grunn at den blir redusert fra 2,3 til 2,1. Dette gjelder både vann og avløp. Som følger av at noen abonnenter har fått vannmåler har stipulert forbruk blitt redusert. Med en såpass høy omregningsfaktor vil et skifte fra stipulert til målt forbruk kunne gjøre store utslag på inntekstnivået på vann og avløp til kommunen

Endring i årsgebyr fra året før	2020	2021	2022	2023
Vann	0,0 %	4,1 %	2,2 %	1,6 %
Avløp	-0,0 %	5,7 %	10,6 %	8,2 %
Renovasjon	-11,1 %	3,2 %	3,5 %	3,5 %
Feiling	1,1 %	2,8 %	2,9 %	3,4 %
Samlet endring	-3,3 %	4,2 %	5,1 %	4,3 %

Berlevåg kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Flere detaljer om VAR beregningene blir vedlagt som et eget budsjettnotat til saken.

KOMMUNENS INVESTERINGSBUDSJETT:

Nye investeringer vil alltid medføre driftskonsekvenser i form av økte rente- og avdragsutgifter, og investeringer i nye bygninger vil i tillegg medføre økte FDV-utgifter (forvaltnings-, drift- og vedlikeholdsutgifter).

Tabellen nedenfor viser forslaget til investeringsprosjekter i planperioden:

Budsjettskjema 2B:	2020	2021	2022	2023	Sum
Til investering i anleggsmidler	øk.plan periode				
Fordelt slik:					
A Berlevåg basseng	15 000 000	0			15 000 000
B Påkostning ledningsnett vann	490 000	250 000			740 000
C Påkostning ledningsnett avløp	1 010 000	250 000			1 260 000
D VA-nettet Kongsfjord	7 600 000				7 600 000
E Vannverk Berlevåg	5 000 000				5 000 000
F Garasje/Lageranlegg	6 250 000				6 250 000
H KLP - egenkapitaltilskudd	399 000	399 000	399 000	399 000	1 596 000
SUM INVESTERINGER	35 749 000	899 000	399 000	399 000	37 446 000

Finansiering	2019	2020	2021	2022	SUM
Bruk av nye lån	-31 100 000	0	0	0	-31 100 000
Bruk av tidligere opptatte lån	0				0
Bruk ub. Investeringsfond	-399 000	-399 000	-399 000	-399 000	-1 596 000
Tilskudd	0	0			0
Bruk av disposisjonsfond	0	-500 000			-500 000
MVA refusjon investering	-4 250 000	0	0	0	-4 250 000
SUM FINANSIERING	-35 749 000	-899 000	-399 000	-399 000	-37 446 000

A) Berlevåg basseng:

Kontraksbeløpet på fleraktivitetsbygget er på kr 85 650 000, men i tillegg har vi hatt utgifter knyttet til det forrige bassengprosjektet som har blitt belastet den vedtatte rammen.

I tillegg er det kostnader knyttet til prosjektledelse, byggeledelse, endringsmeldinger, prisstigninger etc. som gjør at det er behov for å ta opp ytterligere kr 15 000 000 til prosjektet i 2020. Endringsmeldingene til nå dreier seg i hovedsak om grunnarbeidet hvor det var utfordringer knyttet til overvann, sprengssteinmasser til byggegrop og tilfylling rundt bygget.

B) Påkostning ledningsnett vann:

For 2020 er det lagt inn asfaltering av gatene som ble berørt av vann- og avløpsprosjektene i 2018 og 2019. Kostnadene med asfaltering er fordelt på påkostning ledningsnett vann og påkostning ledningsnett avløp. For 2021 er det lagt inn kr 250 000 til prosjektering av nye gater slik at vi ligger i forkant med planleggingen.

C) Påkostning ledningsnett avløp:

For 2020 er det lagt inn asfaltering av gatene som ble berørt av vann- og avløpsprosjektene i 2018 og 2019. Kostnadene med asfaltering er fordelt på påkostning ledningsnett vann og påkostning ledningsnett avløp. I tillegg er det lagt inn fornying av en del avløpskummer og en del av avløpsrøret på Varneset. For 2021 er det lagt inn 250 000 for prosjektering av nye gater slik at vi ligger i forkant med planleggingen.

D) VA-nettet i Kongsfjord:

For 2020 er det lagt inn sanering av vann- og avløpsnett i Fiskeværsveien fra kumgruppe 3 fram til Framnes. Resterende av Fiskeværsveien tas inn som opsjon i anbudet.

E) Vannverk Berlevåg:

Nytt vannverk og vann- og avløp sin andel av et nytt bygg til teknisk enhet. Et bygg hvor vannverk, vann- og avløp, teknisk enhet og brann er samlokalisert.

F) Garasje/Lageranlegg:

Nytt bygg til teknisk enhet hvor teknisk, vann- og avløp, vannverk og brannstasjon skal samlokaliseres. Dagens løsning med lokaler til brannvesenet tilfredsstillende ikke kravene til Arbeidstilsynet. Vannverket har behov for rehabilitering og da ser vi muligheten for å flytte vannverket slik at det ligger lettere tilgjengelig på vinterstid og kan samlokaliseres med resten av teknisk enhet. I tillegg har teknisk enhet behov for ytterligere lagringsplass, blant annet til hjelpemidler.

H) Egenkapitaltilskudd KLP:

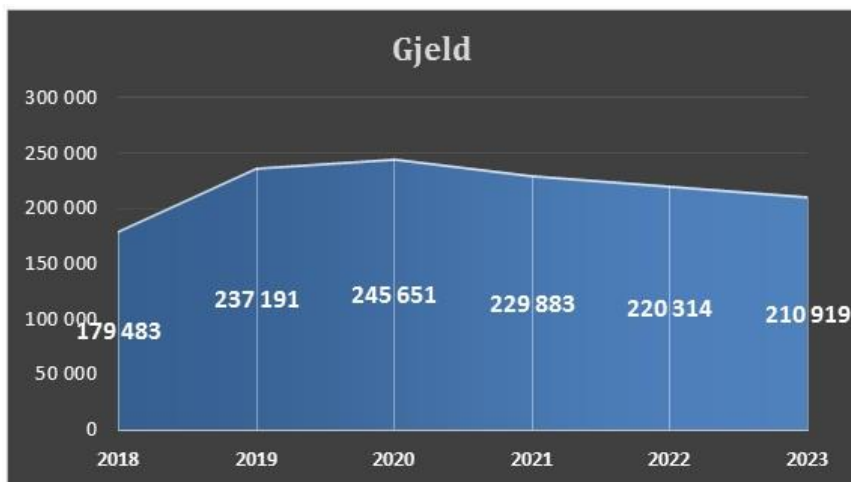
Medlemmer av KLP plikter årlig å betale egenkapitaltilskudd til KLP. Dette er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet.

GJELD, RENTER OG AVDRAG:

Langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) var ved utgangen av 2018 på kr. 179,5 mill. Økningen på ca. 30,3 mill. kr skyldes låneopptakene som ble foretatt i 2018. Det ble tatt opp kr. 36,8 mill. til investeringsprosjekter og 1 mill. ble tatt opp i Husbanken til videreutlån. Det ble betalt avdrag på til sammen 6,5 mill. kr.

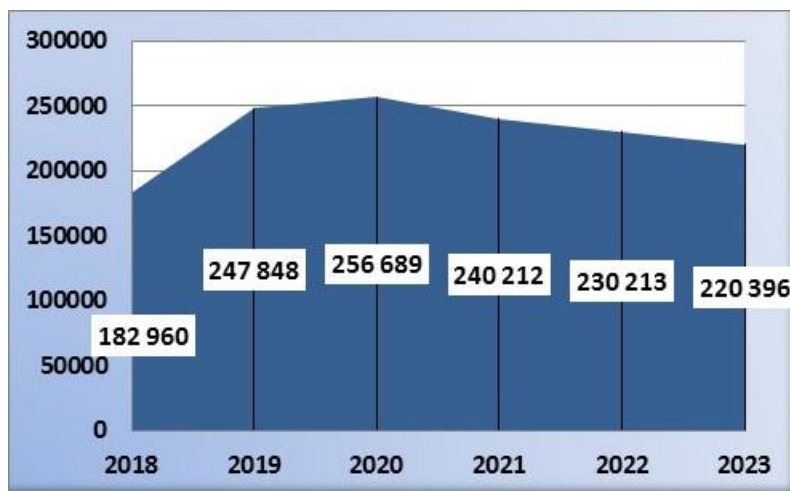
På grunn av forsinkelser i bassengprosjektet og utsettelse av VA-prosjektet var det kr 24,5 mill. i ubrukte lånemidler til investeringsprosjekter ved utgangen av året. Ubrukte lånemidler fra husbankmidlene var kr 425 000.

I budsjettforslaget for planperioden er det foreslått et låneopptak i 2020 på kr 31,1 mill. Dette vil gi kommunen følgende gjeldsutvikling i planperioden (tall i 1000):

Kommunen vil nå en topp i 2020 med 245,6 mill. kr. i gjeld. Nedgangen fra 2021 skyldes at kommunen betaler mer i avdrag enn det opptas i ny gjeld.

Kommunen vil i planperioden ha følgende lånegjeld per innbygger³:

I tillegg til kommunens lånegjeld er kommunen ansvarlig for gjelden til Berlevåg Havn KF. Ved inngangen av året hadde foretaket en gjeld på 95,2 mill. kr. I oktober tok foretaket opp et lån på 17 mill. kr. til bygging av krabbemottak/lokaler for egning av line/lager.

I opprinnelig budsjett for 2019 ble det vedtatt at det skulle tas opp et lån på kr 20 mill. til oppstart av et flerbruksbygg på tomta til «Blåbygget». Det blir ikke tatt opp lån til dette prosjektet i 2019. Ved utgangen av 2019 vil foretakets gjeld være 91,1 mill. kr.

Den foreslåtte investeringsplanen gir følgende rente- og avdragsbelastning i driftsbudsjettet:

	Regnskap	Budsjett				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Renter	2 627 707	5 049 000	6 319 000	5 819 000	5 434 000	5 202 000
Avdrag	5 414 893	7 869 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000
SUM	8 042 600	12 918 000	15 214 000	14 714 000	14 329 000	14 097 000

Økte utgifter til renter og avdrag gjennom økonomiplanen medfører i utgangspunktet at det blir mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidig investering. Det vil si at handlingsrommet blir mindre. Økningen i renter og avdrag fra 2018 til budsjettet for 2020 blir på ca. 7 mill. kr. Denne økningen i tillegg til en reell nedgang i rammeoverføringer på -1,8 % medfører at det har vært foretatt store kutt i driften, og at det må foretas ytterligere kutt i driften for 2020.

Den sterke gjeldsveksten betyr også at kommunen blir mer sårbar for mulige framtidige økninger i rentenivået. I september økte Norges Bank styringsrenten med 0,25 % til 1,50 %. Norges Bank varslet samtidig at dagens rentenivå mest sannsynlig blir værende rundt dette nivået en god stund fremover. Rentemarkedet tror imidlertid ikke helt på en slik premiss og forventer i stedet en framtidig reduksjon i styringsrenten og dermed en fallende Nibor 3 mnd i løpet av 2020.

På bakgrunn av rapporten fra Norges Bank har Kommunalbanken lagd et forslag til budsjetterenter som kommunene kan bruke i budsjetteringer i planperioden:

³ Forutsatt uendret innbyggertall.

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

	Norges Bank-anslag hentet fra Pengepolitisk rapport 3/19				Oppdatert 20.09.2019		
ÅR	NB anslag styringsrente	NB anslag påslag i pengemarkedet	NB anslag 3 mnd Nibor	Budsjettert lånerente ved bruk av NB anslag	FRA Markedet, (NIBOR 3 MND)	Bank margin- påslag på Nibor	Budsjettert lånerente ved bruk av markedsrenter
2020	1,59	0,40	1,99	2,59	1,80	0,6	2,40
2021	1,58	0,40	1,98	2,58	1,68	0,6	2,28
2022	1,54	0,40	1,94	2,54	1,60	0,6	2,20
2023	1,50	0,40	1,90	2,50	1,55	0,6	2,15

Tabellen over viser at Norges Bank anslår renten til 2,59 % i 2020, mens ved bruk av markedsrenter er forslaget 2,40 %. I budsjettforslaget har vi valgt å legge oss på 2,50 %.

Forslaget til investeringsbudsjett som ligger inne i planperioden gir følgende økonomisk oversikt for investering⁴:

HOVEDOVERSIKT INVESTERING	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-120 984	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 495 504	-14 938 000	-4 250 000	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	-655 000	-3 330 000	-12 997 000	-6 125 000	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-4 424	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
SUM INNTEKTER (L)	-3 275 912	-18 270 000	-17 249 000	-6 127 000	-2 000	-2 000
Lønnsutgifter	72 706	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	5 871	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	13 357 935	67 950 000	31 100 000	500 000	0	0
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	0	0	0	0	0	0
Overføringer	2 495 503	14 938 000	4 250 000	0	0	0
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	15 932 015	82 888 000	35 350 000	500 000	0	0
Avdragsutgifter	1 144 670	700 000	13 745 000	6 873 000	674 000	500 000
Utlån	831 563	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	434 476	438 000	399 000	399 000	399 000	399 000
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	31 873	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	1 579	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	2 444 161	1 140 000	14 146 000	7 274 000	1 075 000	901 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	15 100 264	65 758 000	32 247 000	1 647 000	1 073 000	899 000
Bruk av lån	-12 406 542	-63 850 000	-31 100 000	0	0	0
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-1 158 831	-624 000	-600 000	-600 000	-600 000	-500 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-500 000	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-457 375	-770 000	0	-500 000	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-126 637	-76 000	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-434 476	-438 000	-547 000	-547 000	-473 000	-399 000
Bruk av bundne investeringsfond	-16 403	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-15 100 264	-65 758 000	-32 247 000	-1 647 000	-1 073 000	-899 000
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	0	0	0	0	0	0

Andre overføringer:

Berlevåg kommune har fått tilsagn på totalt 19 122 000 i spillemidler til prosjekt basseng/aktivitetsbygg, fordelt med 997 000 til ungdomsklubben og kr 18 125 000 til bassenget.

I juni fikk kommunen innvilget deltilsagn ved fordeling av spillemidler på kr 6 000 000 til bassengprosjektet, og kr 997 000 til Ungdomsklubben. Kommunen rekker ikke fristen på å få utbetalt disse midlene i 2019, så det ligger inne i budsjett for 2020. I tillegg er delutbetalingen for 2020 lagt inn, dvs. at det totalt ligger inne 12 997 000 i overføring fra fylkeskommunen. Disse midlene blir brukt til å betale ned på lån, jfr. linjen for avdragsutgifter. Disse ekstraordinære avdragene medfører at renteutgiftene fra 2021 blir lavere.

⁴ Den nye økonomiske oversikten etter den nye kommuneloven er ikke klar enda.

KOMMUNENS DRIFTSBUDSJETT:

Økonomibestemmelsene i kommuneloven bygger på prinsippet om at løpende utgifter skal finansieres av løpende inntekter. Hensynet bak denne grensdragningen er at kommuner ikke skal legge seg på et høyere aktivitetsnivå i den løpende driften enn det som kan finansieres av løpende inntekter. Det vil si at sum driftsutgifter bør være lavere enn sum driftsinntekter slik at kommunen får et positivt driftsresultat.

Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden

Tabellen nedenfor viser foreløpig over-/underskudd i basisbudsjettet for økonomiplanperioden, samt en oversikt over innmeldte tiltak:

FORMANNSKAPET 28. OKTOBER 2019	2020	2021	2022	2023
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	1 110 242	1 454 172	1 530 183	1 607 189
Totale driftskostnader fra inv.budsjett	1 036 664	1 794 725	1 768 808	1 742 893
Valgte driftstiltak	-2 029 709	-3 248 897	-3 298 991	-3 350 082
Over-/underskudd budsjettversjon	117 197	0	0	0
POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	-94 000	-74 000	-74 000	-74 000
12 - Generell reduksjon driftsposter	-94 000	-74 000	-74 000	-74 000
FELLESUTGIFTER	96 000	96 000	96 000	96 000
1360 - Tilskudd til etablering og tilpasning	96 000	96 000	96 000	96 000
OPPVEKST	-737 927	-1 965 319	-2 003 382	-2 042 201
2 - Generell reduksjon driftsposter 10 %	-92 300	-92 300	-92 300	-92 300
2100 - Kommunal andel RSK Øst-Finnmark	30 000	30 000	30 000	30 000
2211 - Reduksjon 100 % lærerstilling og 30 % assistentstilling	-368 246	-904 948	-923 048	-941 508
2211 - Reduksjon 100 % lærerstilling	-307 381	-749 742	-764 738	-780 032
2300 - Stillingsreduksjon barnehage	0	-248 329	-253 296	-258 361
BARNEVERN	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
35 - Barnevern	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
HELSE OG OMSORG	-489 000	-489 000	-489 000	-489 000
3 - Generell reduksjon driftsposter	-489 000	-489 000	-489 000	-489 000
NAV	-190 000	-190 000	-190 000	-190 000
35 - NAV Reduksjon påkrevde 10 %	-190 000	-190 000	-190 000	-190 000
TEKNISK ENHET DRIFT	-589 782	-601 578	-613 609	-625 881
4100 - Reduksjon 100 % stilling	-589 782	-601 578	-613 609	-625 881

Tilskudd til etablering og tilpasning:

Tilskuddet til etablering og tilpasning som kommunene tidligere har mottatt fra Husbanken, innlemme i rammeoverføringen fra 2020. Husbanken anbefaler derfor at kommunene setter av minimum kr 100 per innbygger til dette formålet.

OPPVEKST:

Tiltak 1 - Generell reduksjon i driftsposter 10 % - kr 92 000:

Tiltaket er en reduksjon på daglig drift på 10 % på de poster det er mulig å spare inn på. Driften innenfor oppvekst er som for de andre områder i kommunen nøktern. Det sløses ikke med penger. Likevel er det mulig å være enda mer nøktern i driften, uten at det kan måles i nedgang i kvaliteten på tjenesteområdet.

Konsekvensen av reduksjonen når innkjøpene må reduseres noe, vil være at ledere på hver enhet må gjøre en strengere prioritering av hva som kan kjøpes inn.

Oppvekst gjør en innsparing på 92 000 hvert år frem til og med 2023:

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211)	▼ X	-58 800	-58 800	-58 800	-58 800	●
Ansvar: Skolefaglig kompetanse (2210)	▼ X	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500	●
Ansvar: SFO (2212)	▼ X	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	●
Ansvar: Kulturskolen (2260)	▼ X	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000	●
Ansvar: Berlevåg barnehage (2300)	▼ X	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	●
Sum :		-92 300	-92 300	-92 300	-92 300	

Tiltak 2 – Stillingsreduksjon i barnehagen:

For å sette reduksjonen i lønn i barnehagen fra 2021 inn i en sammenheng, må vi se på barnetallet sammenholdt med barnehagens personale.

Tabellen under viser antall ansatte i barnehagen i perioden. 1 stilling opphører høsten 2021, pga. opphør av spesialpedagogisk hjelp og foreslått reduksjon på 50 % stilling fra 2021.

BARNEHAGEÅR	STYRER	PEDAGOG	ASSISTENT	SUM ANSATTE
2019-2020	1	4	5,8	10,8
2020-2021	1	4	5,8	10,8
2021-2022	1	4	4,3	9,3
2022-2023	1	4	4,3	9,3

Forholdet mellom antall ansatte og barnetallet, avhenger av to forhold. Det er et lovkrav at tallet på pedagoger i barnehagen skal beregnes ved å ta det totale barnetallet i barnehagen og dele på 14. Resultatet gir hvor mange hele pedagogstillinger barnehagen skal ha. Da holdes styrer utenom.

Det andre forholdet er at det er en anbefalt minimums bemanningsnorm i barnehagene: det er 1 voksen per 3 barn under 3 år og 1 voksen per 6 barn over 3 år.

Barnetallet i perioden er beregnet slik: Det er anslått at det vil være om lag 12 barn under 3 år og 18 barn over 3 år. Altså om lag 30 barn og om lag 42 hele plasser. Dette tallet vil variere gjennom barnehageåret.

Det gir den bemanning som tabellen over viser. Da ligger vi over den anbefalte bemanningsnorm med 50 % stilling.

Tiltaket gir en besparelse på kr. 248 000 fra januar 2021 og gjennom økonomiplanperioden. Reduksjonen på 100 % assistentstilling fra høst 2021 ligger inne i konsekvensjustert budsjett, da det ikke regnes som tiltak. Det er opphør av tilbud da det aktuelle barnet går over i skolen.

Konsekvensene for kvaliteten i barnehagen vil ikke reduseres av denne reduksjonen, men forutsetningen er at barnetallet ikke blir høyere enn det som ligger i beregningen. Det gjelder også fordelingen mellom barn over og under 3 år.

Kommunal andel RSK Øst-Finnmark:

Årlig egenandel RSK Øst-Finnmark i perioden 2020 til 2023. Vår andel av RSK Øst-Finnmark er på 120.000 per år / 12 % av total kostnad. I budsjett har vi kr. 90.000. Økningen blir da på kr. 30.000.

Det kommer felles sak til kommunestyret 12. desember fra kommunene i Øst- Finnmark.

Tiltak 3 – Berlevåg skole

Berlevåg skole har følgende elevtall i perioden:

TRINN	SKOLEÅR			
	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
1 - 4	24	18	18	19
5 - 7	23	20	20	18
8 - 10	26	27	28	24
SUM	73	65	66	61

Elevtallet fortsetter å gå ned ved skolen. I gjennomsnitt vil skolen ha 18 elever på 1. -4. trinn, 19 elever på 5.-7. trinn og 24/28 elever på 8.-10. trinn. Disse tallene bygger på at 6 elever begynner på skolen hvert år fremover fra 2021. I dag er det 8 klasser ved skolen, fra høst 2020 og ut våren 2022 vil skolen ha 7 klasser. Fra høst 2022 faller tallet til 6 klasser.

100 % lærerstilling reduseres fra 01.08.2020. Reduksjonen begrunnes i lavt elevtall ved skolen for kommende skoleår (20/21) og at det er én elev som begynner i første klasse. Det gir en klasse mindre enn i inneværende år. Styrking av klassetrinn reduseres til å gjelde engelsk, norsk og matematikk. Andre fag styrkes med assistent. Sak til politisk behandling angående rammetimetall for skolen for neste skoleår tar med denne reduksjonen.

Tiltaket gir en besparelse på kr. 307 388 fra august 2020 og 749 742 fra januar 2021 og i resten av perioden

Sted	2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211)	-307 381	-749 742	-764 738	-780 032	
Sum :	-307 381	-749 742	-764 738	-780 032	

Tiltak 4 – Reduksjon 100 % lærerstilling fra 1. august 2020

Fra høsten 2020 vil spesialundervisningen gå ned med en 100 % lærerstilling ut fra det vi vet i dag. Reduksjonen vil da bli på 5/12 virkning i 2020 og årsvirkning fra 2021.

Det vil også bli en reduksjon i assistentressursen av samme grunn. Den tilsvarer 30 % assistentstilling. 5/12 virkning 2020 og 100 % virkning i 2021.

Reduksjonen medfører ingen konsekvenser for elevens skoletilbud

Tiltaket gir en besparelse på kr. 368 350 i 2020 og 905 212 fra 2021 og fremover i perioden.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211)	▼ X	-368 246	-904 948	-923 048	-941 508	●
Sum :		-368 246	-904 948	-923 048	-941 508	

Konsekvenser:

De reduksjoner som er lagt inn, 200 % stillingsreduksjon på lærer og 30 % på assistent gir totalt 13 hele lærerstillinger fra høst 2020 og i hele økonomiplanperioden. Under forutsetning av at det ikke blir økning i spesialundervisningen utover det vi vet i dag og ikke økning i behovet for ekstra norskopplæring for minoritetsspråklige, vil konsekvensene for skolens elever være minimale og innenfor det akseptable. Det medfører imidlertid en annen organisering i klasser og grupper enn det skolen har i dag.

Det ligger noen forutsetninger inne, for at de ansatte ikke skal komme i overtallighet. Hvert år fremover må 4 til 5 ansatte ut i videreutdanning og at skolen dekker videregående skole sitt behov for lærere og assistent i Berlevåg i perioden.

Tiltak 5 – Kommunal andel RSK Øst-Finnmark:

De 7 kommunene i Øst – Finnmark oppretter regionalt samarbeidskontor (RSK) for etterutdanning av personale i barnehage og grunnskole.

Årlig egenandel RSK Øst-Finnmark i perioden 2020 til 2023. Vår andel er på kr 120 000 pr år (12 % av total kostnad). I budsjettet har vi kr 90 000. Økningen blir da på kr 30 000 i året.

Det kommer felles sak til kommunestyret 12. desember fra kommunene i Øst-Finnmark

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Felles adm.stilling RSK Øst (2100)	▼ X	30 000	30 000	30 000	30 000	●
Sum :		30 000	30 000	30 000	30 000	

Endringer som er lagt inn i konsekvensjustert budsjett og økonomiplan i perioden 2018 – 2022.

Oppvekst har gjennomført en stillingsreduksjon ved Berlevåg skole i forrige økonomiplanperioden. Denne reduksjonen er/blir ferdigstilt i 2019/2020.

Slik er tallene:

50 % fagleder

25 % sekretær

240 % lærerstilling, men her ble reduksjonen på 200 % pga øking i spesialundervisningen.

Se sak til kommunestyret: 11/19.

BARNEVERN:

Rammen er redusert med kr 25 000 på posten for konsulenthonorar.

Svært liten mulighet til å redusere budsjettet ytterligere.

Administrasjonen jobber for å innføre en felles vaktordning med Tana/Nesseby. Dette vil kunne gi en ytterligere reduksjon på opptil kr. 250 000, men fordrer at Nesseby kommune gir sitt samtykke.

HELSE OG OMSORG:

Innsparingstiltak og økte inntekter:

Legetjenesten:	
Økte inntekter brukerbetaling	-100 000
Innsparing vikarlønn	-200 000
Pleie- og omsorgstjenesten:	
Innsparing inventar og utstyr	-50 000
Innsparing foreleser/kursholder	-65 000
Innsparing diverse småposter	-109 000
Totalt:	-489 000

Økte inntekter brukerbetaling i legetjenesten kr 100 000 er basert på erfaringstall så langt. Ny legeordning igangsatt og turnuslege/LIA1 vil økt inntjeningen.

Som følge av ny legeturnus skal behovet for innleie av vikarlege være redusert.

Innsparingen på pleie og omsorgstjenesten bygger på erfaringstall og vil normalt ikke få konsekvenser.

Følgende tiltak må vurderes videre i budsjettprosessen:

- Psykologtjeneste er lovpålagt fra 2020. En psykologstilling som vi tenker oss, med en begrenset stillingsressurs vil ha en kostnad på ca. kr 300 000.
- Velferdsteknologi: En arbeidsgruppe jobber med prosjekt velferdsteknologi og er med i et nettverk ledet av Alta kommune. Det er i nettverket kommet til en klar forståelse av at et slikt prosjekt ikke kan gjennomføres på en god måte uten å sette av stillingsressurs. Noen kommuner i nettverket har satt av stillingsressurs til dette arbeidet, mens noen – som vi – bruker ansatte til denne oppgaven på toppen av 100% stilling. Velferdsteknologi er lovpålagt å være i gang innen 2020. Vi ser for oss en stillingsressurs til en kostnad på ca. kr. 300 000.
- Kjøp av nødvendig tjeneste fra privat byrå for en institusjonsplass gir oss betydelige merkostnader (4,4 million) som vil være utfordrende for budsjett 2020 og sannsynlig videre.
- Det har vært nødvendig med en ekstra nattevakt på Skjermet enhet. Dette var i første rekke for å løse krevende situasjoner i en periode, men behovet ser ut til å fortsette og gir et betydelig merforbruk. Vi vurderer det som nødvendig at den ekstra nattevakta blir fast i 2020. Kostnad tilsvarer én helsefagarbeiderlønn

- Mulighetsstudie – flytte resterende til 2020. Det er lite penger brukt. Orienteringssak til formannskapet kommer.
- Studieplass til ny helsesykepleier som starter opp desentralisert utdanning januar 2020. Kostnad studieplass er kr 105 000.

NAV:

NAV har gått gjennom budsjettet og kuttet påkrevde 10 %. For å få dette til å gå opp har det også blitt kuttet 55 000 i sosial bistand. Dette kuttet kan bli vanskelig å gjennomføre, og vurderes fortløpende.

TEKNISK ENHET DRIFT:

Reduksjon 100 % stilling:

Det legges inn forslag på å la en stilling stå vakant i den tekniske administrasjonen. Stillingen har stått vakant i 2018 og 2019 grunnet innsparinger, og det har ført til ytterligere arbeidsbelastning på resterende stillinger administrativt. Aktiviteten på teknisk avdeling har ikke blitt redusert i perioden, men har økt betraktelig. Stillingen bør tas opp til vurdering igjen i budsjettprosessen høsten 2020.

I tillegg er det gjort følgende endringer i konsekvensjustert budsjett:

Det er lagt inn økning på salgsinntekter i forbindelse med byggesaksbehandling, utleie av kommunale boliger, utleie av lokaler til dialyse og tannklinikk på totalt kr 462 500 for 2019. Videre er det lagt inn økning på utgifter i forbindelse med prisstigning på avtaler og budsjettposten beredskap som tidligere ikke har vært budsjettert på totalt kr 169 000. Det er ført inn reduksjon på utgifter i administrasjonen knyttet til reise, kontorrekvisita, kartverk m.m. på kr 55 000.

Budsjettforslaget som er beskrevet ovenfor gir følgende hovedoversikt drift⁵

Økonomisk oversikt drift	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Brukerbetalinger	-5 534 000	-4 572 000	-4 672 000	-4 672 000	-4 672 000	-4 672 000
Andre salgs- og leieinntekter	-10 533 000	-10 694 000	-11 179 000	-11 681 000	-12 108 000	-12 483 000
Overføringer med krav til motytelse	-23 495 000	-16 748 000	-19 029 000	-17 662 000	-17 676 000	-17 689 000
Rammetilskudd	-63 175 000	-64 843 000	-65 283 000	-64 767 000	-64 814 000	-64 861 000
Andre statlige overføringer	-3 870 000	-101 000	-401 000	-401 000	-401 000	-401 000
Andre overføringer	-141 000	-35 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Skatt på inntekt og formue	-26 464 000	-23 878 000	-25 902 000	-25 902 000	-25 902 000	-25 902 000
Eiendomsskatt	-6 796 000	-6 320 000	-7 456 000	-8 156 000	-8 156 000	-8 156 000
Andre direkte og indirekte skatter	-104 000	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-140 111 000	-127 190 000	-133 972 000	-133 290 000	-133 778 000	-134 213 000
Lønnsutgifter	69 908 000	64 005 000	69 915 000	69 639 000	70 618 000	71 869 000
Sosiale utgifter	9 089 000	12 422 000	12 018 000	11 704 000	11 605 000	11 595 000
Kjøp varer/tj. som inngår i komm tj.prod.	28 739 000	20 253 000	19 558 000	19 580 000	19 497 000	19 497 000
Kjøp varer/tj. som erstatter komm tjprod	13 614 000	13 488 000	13 795 000	13 345 000	13 345 000	13 345 000
Overføringer	8 895 000	7 507 000	7 444 000	7 429 000	7 429 000	7 429 000
Avskrivninger	9 224 000	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	-77 000	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	139 392 000	117 674 000	122 730 000	121 696 000	122 493 000	123 735 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-720 000	-9 516 000	-11 242 000	-11 594 000	-11 285 000	-10 478 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 482 000	-2 843 000	-2 843 000	-2 843 000	-2 843 000	-2 843 000
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-565 000	-143 000	-143 000	-143 000	-143 000	-143 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-3 047 000	-2 986 000	-2 986 000	-2 986 000	-2 986 000	-2 986 000
Renteutg., provisjoner og andre finansutg.	2 628 000	5 049 000	6 319 000	5 819 000	5 434 000	5 202 000
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	5 415 000	7 869 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000
Utlån	551 000	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	8 593 000	13 018 000	15 264 000	14 764 000	14 379 000	14 147 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANS.	5 547 000	10 032 000	12 278 000	11 778 000	11 393 000	11 161 000
Motpost avskrivninger	-9 224 000	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-4 397 000	516 000	1 036 000	184 000	108 000	683 000
Bruk av tidl. års regn.messig mindreforbruk	-8 861 000	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 758 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Bruk av bundne fond	-2 259 000	-1 260 000	-1 122 000	-1 374 000	-1 168 000	-1 050 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-12 878 000	-1 335 000	-1 197 000	-1 449 000	-1 243 000	-1 125 000
Overført til investeringsregnskapet	500 000	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	8 745 000	729 000	188 000	1 175 000	1 045 000	282 000
Avsetninger til bundne fond	2 315 000	90 000	90 000	90 000	90 000	160 000
SUM AVSETNINGER (K)	11 561 000	819 000	278 000	1 265 000	1 135 000	442 000
REGN.MESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-5 715 000	0	117 000	0	0	0

Den økonomiske oversikten i rådmannens budsjettforslag viser at administrasjonen ennå ikke har klart å oppnå balanse i 2020. Budsjettforslaget har et negativt netto driftsresultat på -0,77 %, dvs. langt under det anbefalte nivået på 1,75 %.

Lovkravet om at løpende utgifter skal finansieres av løpende inntekter er oppfylt, men på grunn av den høye økningen i rente- og avdragsutgifter blir netto driftsresultat negativt.

Budsjettforslaget viser et negativt netto driftsresultat i hele planperioden. Den høye økningen i gjelden, i tillegg til en reell nedgang i rammeoverføringer gjør at Berlevåg kommunes økonomi er anstrengt i planperioden. Det viser at vi må gjøre grep som gjør økonomien mer bærekraftig. Vi står overfor en stor utfordring med å tilpasse driftsnivået til reduserte driftsrammer.

⁵ De nye økonomiske oversiktene etter den nye kommuneloven er ikke klar i budsjett- og økonomiverktøyet. Legger derfor frem økonomisk oversikt drift etter tidligere kommunelov.

Strammere økonomiske rammer gjør at kommunen må jobbe smartere for å imøtekomme flere brukere og samtidig videreutvikle et tjenestetilbud av høy kvalitet. Det er behov for å tenke nytt og jobbe systematisk og kontinuerlig med omstilling innenfor alle tjenesteområdene.